

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції

Ронай Леррі Мерабійович

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДИСЦИПЛІНИ

«Історія та культура країн Західної Європи
та Америки новітнього часу»

Ужгород-2025

Кафедра історії Угорщини
та європейської інтеграції
2005 рік угорською

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції

Ронай Леррі Мерабійович

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДИСЦИПЛІНИ

«Історія та культура країн Західної Європи та Америки
новітнього часу»

Рівень вищої освіти

Галузь знань

Спеціальність

Предметна

спеціальність

(Спеціалізація)

Освітня

програма

Мова навчання

перший (бакалаврський)

01–Освіта/Педагогіка

014–Середня освіта

014.03–Середня освіта.

Історія

Історія

Угорська/українська

Ужгород – 2025

Методичні рекомендації з дисципліни **«Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу»**. для здобувачів спеціальності 6.014.03 «Середня освіта – Історія». Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2025. 96 с.

Розробник: Ронай Л.М., доктор філософії з історії та археології, старший викладач кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції.

Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції
Протокол № 8 від «25» березня 2025 р.

Методичні рекомендації схвалено на засіданні науково-методичної комісії Українсько-угорського навчально-наукового інституту
Протокол № 4 від «15» квітня 2025 р.

Методичні рекомендації схвалено на засіданні Вченої ради Українсько-угорського навчально-наукового інституту
Витяг з протоколу № 8 від «29» квітня 2025 р.

Рецензенти:

Зубанич Ласлов Ласлович – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції Ужгородського національного університету;

Асланов Стеллас Антипович – доктор політичних наук, професор кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції Ужгородського національного університету.

© Ронай Л.М., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

З М І С Т

Вступ	4
1. Методи навчання та критерії оцінювання досягнень здобувачів	7
2. Основний зміст програми навчальної дисципліни	12
3. Плани проведення лекційних занять.....	37
4. Плани і методика проведення семінарських занять	42
5. Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів.....	48
6. Завдання для модульних контролів та критерії оцінювання	50
7. Рекомендований перелік тем рефератів та студентських наукових робіт.....	53
8. Рекомендована література	56
9. Питання до підсумкового контролю.....	61
Додатки	62

Вступ

Навчальна дисципліна **«Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу»** належить до цикла професійно-орієнтованих дисциплін освітньої програми «Історія» підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр» зі спеціальності 6.014.03 «Середня освіта – Історія». Програма дисципліни побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу у закладах вищої освіти. Навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі історії.

Вивчення історії країн Західної Європи і Америки нового часу посідає важливе місце у фундаментальній підготовці фахівців-істориків зі середньої освіти, які отримуватимуть кваліфікацію вчителів історії, викладачів закладу фахової передвищої освіти.

Метою курсу «Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу» – систематичне та ґрунтовне вивчення тенденцій перебігу історичних подій у зарубіжних країнах Західної Європи і Америки у пізньомодерну добу.

Мета висвітлення подій історії нового часу відповідно до досягнутого рівня української та зарубіжної історичної науки, потребує переосмислення та сучасних концептуальних підходів. Йдеться, зокрема, про синтез проблемного і країнознавчого принципів, наголос на збагаченні дисципліни проблематикою, пов'язаною з розвитком політичних процесів, різних течій суспільної думки, з тим, щоби показати їх реальну роль в історичному поступові; а також на тому, що саме з того часу, коли відбулася Перша та Друга світова війна, Холодна війна, «права людини», «національна ідея», «правова держава».

Завдання визначаються тим, що навчальна дисципліна «Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу» зорієнтована

на творче осмислення політичних, соціально-економічних та культурних досягнень країн Західної Європи і Америки у новітній час, тобто У межах курсу студенти мають дослідити ключові події, що визначали політичний, соціальний та культурний розвиток країн Західної Європи та США у період між двома світовими війнами, в роки Другої світової війни, а також у добу післявоєнного світоустрою й Холодної війни. Особлива увага приділяється кризовим явищам демократії у 1920–1930-х роках, становленню тоталітарних режимів, виникненню фашизму та нацизму, а також відповідям західних демократій на ці виклики.

Студентам пропонується опрацювати теми повоєнної відбудови Європи, реалізації Плану Маршалла, формування НАТО, а також поглиблення трансатлантичної співпраці. Одне із завдань – проаналізувати роль США у побудові повоєнного ліберального порядку та демократизації Європи. Варто також розглянути деколонізаційні процеси у Франції, Великій Британії та Бельгії, їхній вплив на трансформацію імперій у сучасні держави. Курс передбачає аналіз ідеологічного протистояння між капіталістичним Заходом та комуністичним блоком у контексті Холодної війни, у тому числі вивчення дипломатії, пропаганди, ролі мас-медіа та розвитку масової культури. Студенти також мають можливість вивчити культурні революції 1960-х років, рухи за громадянські права, феміністські ініціативи, зростання протестної активності молоді.

Відповідно до освітньої програми **«014.03–Середня освіта. Історія**, вивчення навчальної дисципліни **«Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу»** сприяє формуванню у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти таких **компетентностей**:

а) Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів

освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

б) Загальні компетентності:

ЗК – 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК – 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя;

ЗК – 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК – 4. Здатність працювати в команді;

ЗК – 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК – 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК – 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

в) Фахові компетентності:

ФК – 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків;

ФК – 2. Володіти основами ціле покладання, планування та проектування процесу навчання учнів;

ФК – 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

1. Методи навчання та критерії оцінювання досягнень здобувачів

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «**Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітній часу**» є:

- письмові стандартизовані тести в аудиторії;
- реферати (конспекти шкільних уроків з всесвітньої історії);
- презентації та виступи на студентських наукових заходах;
- інші види самостійної роботи та групових завдань.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод (інформаційні та оглядові лекції, конспектування окремих питань); проблемний метод (семінарські заняття; презентації, дискусії, колоквіум); дослідницько-інтерактивний метод з використанням мультимедійного обладнання та цифрових google-інструментів (пошукова робота з науковими джерелами, робота з Інтернет-джерелами, робота з контурними картами, складання аналітичної записки, складання словнику незнайомих термінів).

Результати діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою за такими формами контролю: поточний — виступ на практичному занятті (до 5 балів), виконання презентації, домашніх індивідуальних занять (до 40 балів: кожне індивідуальне завдання оцінюється до 5 балів; тематичний (за модулем) контроль (письма) — у межах від 1-50 балів.

Підсумковий контроль — виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми і практично засвоїли їх.

За результатами поточного контролю та виконання домашніх індивідуальних завдань студенти, які отримали від 90 до 100, балів можуть бути звільнені від підсумкового контролю та отримати оцінку "відмінно", від 80 до 90 балів — "добре", від 70 до 80 балів — "задовільно".

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: практичний, ініціативного

самонавчання, ілюстративний, тренувальний та інформаційний. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється через університетське віртуальне навчальне середовище. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за чотирибальною національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 2-рівневою національною шкалою: зараховано/незараховано; 100-бальною та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Форми оцінювання:

- усно-письмове опитування;
- модульна контрольна робота;
- підсумковий контроль.

Форми поточного контролю:

- перевірка виконання практичних робіт (письмові відповіді на питання, складання схем, таблиць тощо);
- усне опитування на семінарах;
- Підготовка презентацій;
- Ситуаційні завдання.

Інтегровані вимоги до знань та вмінь з навчальних модулів:

навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з класичних навчальних модулів, кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Форма модульного контролю: після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмової контрольної роботи, який складається з 4 теоретичних питань, яке оцінюється у межах від 1 до 50 балів. Заплановано дві модульні контрольні роботи на 7-й семестр, захист

реферату, заслуховування доповіді, перегляд презентації студента. Якщо з об'єктивних причин здобувач не прийшов на модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен. Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здійснюються за 100 бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі та балів за поточний контроль.

У разі отримання позитивної підсумкової оцінки за модулі здобувач має право відмовитися від складання іспиту. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що здобувач(ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він (вона) має складати іспит. При цьому результати поточного контролю не враховуються. Умови допуску здобувача до підсумкового семестрового контролю: виконання всіх практичних робіт; наявність конспекту усіх лекцій; виконання поточних модульних контролів.

Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни **«Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу»:**

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує

набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує здобувач, який: 8 - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на

заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (0-35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

2. Основний зміст програми навчальної дисципліни

Модуль №1

ТЕМА №1. Вступ. Місце новітньої історії та культури країн Європи та Америки у шкільному курсі всесвітньої історії та громадянської освіти.

Періодизація новітньої історії в сучасній історичній науці. Методологічні принципи вивчення новітньої історії та культури країн Європи та Америки. Зміст та завдання курсу. Джерельна база курсу. Основні напрямки історіографії: західна та вітчизняна історіографія.

Місце новітньої історії та культури країн Європи та Америки у шкільному курсі всесвітньої історії та громадянської освіти. Зміст, характер та рівень викладання історії та культури країн Європи та Америки новітнього часу в загальноосвітній школі. Вікові особливості сприйняття учням навчального матеріалу з новітньої історії. Специфіка засвоєння історичних понять та набуття навчальних компетентностей з історії та культури країн Європи та Америки новітнього часу. Аналіз шкільних підручників.

ТЕМА №2. Становлення Версальсько-Вашингтонської системи повоєнного устрою світу.

Плани післявоєнної перебудови світу. Паризька мирна конференція. Обговорення питання про колективну безпеку. Створення Ліги Націй. Переділ колоній, мандатна система. Питання про відповідальність за розв'язання війни. Розгляд умов та підписання мирних договорів з Німеччиною, Австрією, Болгарією, Угорщиною та Туреччиною. Встановлення післявоєнних кордонів європейських держав. Роззброєння переможених країн. Демілітаризація прикордонних територій. Проблема репарацій. Основні принципи Версальського міжнародного порядку.

Вашингтонська конференція з обмеження морських озброєнь 1921 – 1922 рр. Угоди, підписані в рамках Вашингтонської конференції. Причини недовговічності Версальсько-Вашингтонської системи.

ТЕМА №3. Західноєвропейські демократичні держави між двома світовими війнами (1918 – 1939 рр.).

Великобританія. Підсумки й наслідки Першої світової війни для Великобританії. Економічний розвиток країни. Внутрішня й зовнішня політика кабінету Д. Ллойд-Джорджа. Економічна криза 1920 – 1921 рр. Падіння уряду Д.Ллойд-Джорджа. Консервативний уряд Бонар-Лоу.

Перший лейбористський уряд Р.Макдональда. Повернення до влади консерваторів. Уряд Стенлі Болдуїна. Загальний страйк 1926 р. Закон про промислові конфлікти та тред-юніони. Альфред Монд і мондизм.

Вплив світової економічної кризи 1929-1933 р. на Великобританію та її колонії. "Національний уряд" та його політика. Оттавська імперська економічна конференція 1932 р. Боротьба консерваторів і лейбористів. Фашистський рух в Англії. Консервативні уряди Стенлі Болдуїна та Невіла Чемберлена. Імперська конференція 1935 р. Монархічна криза 1937 р. Зовнішня політика Великобританії в 1930-ті рр. Роль Великобританії в політиці "умиротворення агресора".

Загальна характеристика культурного розвитку Великобританії. Музика, театр, образотворче мистецтво, література.

Франція. Економічні й політичні підсумки Першої світової війни для Франції. Політичні партії Третьої республіки. Блокова система. Внутрішня й зовнішня політика Національного блоку. Фактори економічного зростання Франції у 1920-х роках. Перемога "картеля лівих" на 2 виборах. Едуард Ерріо. Внутрішня і зовнішня політика радикалів. Створення уряду Національного єднання, його внутрішня і зовнішня політика. Плани створення пан-Європи. А.Бріан.

Особливості світової економічної кризи у Франції. Активізація фашистського руху. "Бойові хрести". "Аксьон франсез". Спроба правого радикального путчу у 1934 р. Створення Народного фронту, його внутрішня та зовнішня політика. Криза Народного фронту. Мюнхенська політика "умиротворення" і Е.Далад'є. Франція напередодні Другої світової війни.

Загальна характеристика культурного розвитку Франції. Музика, театр, образотворче мистецтво, література.

ТЕМА №4. Історія та культура Німеччини у 1918 – 1939 рр.

Економічні й політичні підсумки Першої світової війни для Німеччини. Листопадова революція 1918 р. Січневі події 1919 р. у Берліні. Вибори та діяльність Установчих зборів. Веймарська конституція й становлення Веймарської республіки. Економічна й політична ситуація. Основні політичні партії. Пауль фон Гінденбург. Утворення НСРПН. А.Гітлер. Розвиток фашистського руху в 1920-ті рр. Зовнішня політика Німеччини в 1919-1929 рр. Німеччина і країни Антанти. "Політика виконання" і "політика катастроф". План Оуена і Юнга.

Світова економічна криза 1929-1933 рр. Вибори 1932 р. та прихід нацистів до влади. Утвердження націонал-соціалістичного режиму. Сутність і соціальна база нацизму. Антифашистський рух Опору. Економічна політика нацистів. Мілітаризація економіки. Зовнішня політика нацистської Німеччини. Підготовка Німеччини до війни.

Загальна характеристика культурного розвитку Німеччини. Музика, театр, образотворче мистецтво, література. Культура нацистської Німеччини. Вплив міністерства пропаганди Геббельса на культуру нацизму.

ТЕМА №5. Історія та культура Італії у 1918 – 1939 рр.

Підсумки Першої світової війни для Італії. Післявоєнна економічна й політична ситуація. "Червоне двохріччя". Історичні передумови виникнення італійського фашизму. Створення фашистських організацій. Б.Муссоліні. Фашисти й італійські правлячі кола. "Пакт умиротворення". Серпневий страйк 1922 р. Фашистський з'їзд у Неаполі і "революція у спальному вагоні". Склад першого уряду Б.Муссоліні. Особливості початкового етапу фашистського урядування. "Авентінський блок". Друга хвиля" фашизму. Законодавче оформлення тоталітарного фашистського режиму. Латеранські угоди.

Економічна криза 1929 – 1933 рр. Зростання ролі державного регулювання. Переведення економіки на воєнні рейки. Політика автаркії. "Хартія праці" й "Доктрина фашизму". Антифашистський рух в італії. Зовнішня політика Б.Муссоліні. Напад фашистської Італії на Ефіопію та агресія проти Албанії. Участь Італії у мюнхенській змові.

Загальна характеристика культурного розвитку Італії. Музика, театр, образотворче мистецтво, література. Художній рух «Новеченто італьяно».

ТЕМА №6. Історія та культура Іспанії у 1918 – 1939 рр.

Особливості історичного розвитку Іспанії. Становище Іспанії після Першої світової війни. Встановлення диктатури Мігеля Прімо де Рівери. "Кодекс праці". Конфлікт диктатора з інтелігенцією. Виникнення Федерації анархістів Іберії. "Лібертарний комунізм". Іспанія в роки світової економічної кризи. Повалення монархії.

Початок і основні етапи революції 1931 – 1939 рр. Політика республікансько-соціалістичних урядів. Аграрне питання. Другий етап революції - "чорне дворіччя". СЕДА. Жовтневі бої 1934 р. створення Народного фронту та його перемога на парламентських виборах. Третій етап революції. Громадянська війна в Іспанії 1936 – 1939 рр. Франсиско

Франко. Поразка Іспанської республіки. Встановлення диктатури генерала Франсиско Франко. Особливості іспанського фашизму.

Культурний розвиток Іспанії в 1918 – 1939 рр. Музика, театр, образотворче мистецтво, література.

ТЕМА №7. Історія та культура країн Центрально-Східної Європи між двома світовими війнами.

Польща. Відродження незалежності Польщі. Польське питання на Паризькій мирній конференції 1919 р. Ризький мир 1921 р. Вибори до Установчого сейму. Мала конституція 1919 р. Березнева конституція 1921 р. Специфіка процесу інтеграції польського суспільства. Загострення політичної боротьби напередодні парламентських виборів 1922 р. Убивство президента Г. Нарutowича та його наслідки. Особливості партійно-політичної системи в 1922-1926 р. Криза парламентської системи зразка 1921 р. Соціальні і національні конфлікти. Державний переворот Ю. Пілсудського в травні 1926 р. Встановлення авторитарного режиму "санації". Несвізькі збори 1926 р. Режим і опозиція в 1926-1930 рр. Квітнева конституція 1935 р. „Сейм призначених”. Специфіка існування „санаційного” режиму без харизматичного лідера. Початок загальнонаціональної консолідації в 1938-1939 рр. Політика "балансування" Пілсудського-Бека. Польща і план "східного Локарно". Переорієнтація зовнішньої політики Польщі на користь Німеччини в першій половині 1930-х рр. Радянсько-німецький пакт про ненапад і Польща.

Чехословаччина. Утворення Чехословацької республіки. Мартинська декларація Словацької національної ради. Тимчасова конституція 1918 р. Формування державних кордонів: „чехословацьке питання” на Паризькій мирній конференції. Національний склад ЧСР.

Формування багатопартійної політичної системи ЧСР. Конституція 1920 р. Парламентські вибори 1925 р. Правління уряду „панської коаліції”. Наростання словацького автономістського руху. Дочасні парламентські вибори 1929 р. Економічний розвиток ЧСР у 1920-х роках. Внутрішня політика уряду в роки світової економічної кризи початку 30-х років ХХ ст. Активізація правих сил і словацьких автономістів. Президентські вибори 1935 р. Е. Бенеш. Перегрупування політичних сил в середині 1930-х рр. Судетонімецький рух на чолі з К. Генлейном. Загострення національного питання в республіці у другій половині 1930-х рр. Наростання словацького автономістського руху. Заходи для захисту територіальної цілісності Чехословаччини в 1938 р. Мюнхенський диктат великих держав та його наслідки. Відставка Е. Бенеша. Друга республіка. Проголошення автономії Словаччини 6 жовтня 1938 р. Формування першого словацького уряду на чолі з Й. Тісо та його діяльність.

Угорщина. Демократична революція 1918 р. Повалення династії Габсбургів та проголошення республіки. Виникнення комуністичної партії. Загострення стосунків між соціал-демократами й комуністами. Угорська Радянська республіка. Встановлення і утвердження авторитарного режиму Міклоша Горті. Тріанонський мир і зовнішня політика Угорщини в 1920-х роках. Особливості режиму регенства. Угорщина в роки світової економічної кризи. Посилення реваншистських і авторитарних тенденцій в політиці угорських правлячих кіл. Права та ліва опозиції гортистському режиму в 1930-х роках. Віденський арбітраж і повернення втрачених угорських земель.

Загальна характеристика культури народів Центрально-Східної Європи.

ТЕМА №8. Історія та культура США у 1918 – 1939 рр.

Підсумки першої світової війни для США. Піднесення масових рухів. Внутрішня і зовнішня політика адміністрації Т.Вудро Вільсона. Ідеологія

неолібералізму. 18-а та 19-а поправки до Конституції США. Ізоляціоністський рух. США в роки "просперіті". Уорен Гамаліел Гардінг та його адміністрація. Рух Лафоллета. Президент Кальвін Кулідж й ідеологія "твердого індивідуалізму". Зміни у повсякденному житті американців у 1920-х роках. "Сухий закон" і організована злочинність. Зовнішня політика США 1920-х років. Світова економічна криза 1929 – 1933 рр., її причини та особливості в США. Діяльність адміністрації Герберта Гувера в період кризи. "Новий курс" президента Ф.Д.Рузвельта. Зовнішня політика США у 1930-х роках.

Культурний розвиток США між двома світовими війнами. Музика, театр, образотворче мистецтво, література. Кінематограф.

ТЕМА №9 : Історія та культура Канади та країн Латинської Америки у 1918 –1939-х рр.

Канада. Внесок Канади у Першу світову війну та її наслідки. Втрати, військові досягнення, піднесення національної самосвідомості. Поява Канади як суб'єкта міжнародної політики (участь у Версальському мирному договорі). Політична еволюція Канади у 1920-х рр. Зростання автономії від Великої Британії. Важливість Вестмінстерського статуту 1931 р. Розвиток федералізму та міжпровінційних відносин. Економічний розвиток Канади у 1920-х рр. Індустріалізація, розширення залізничної мережі. Роль природних ресурсів (ліс, корисні копалини, пшениця). Залежність від зовнішніх ринків, особливо Британії та США. Велика депресія в Канаді: соціально-економічна криза. Масове безробіття, банкрутства фермерів. Внутрішня міграція та соціальна нестабільність. Відповідь влади: державне регулювання, обмежені соціальні програми. Політичні наслідки економічної кризи в Канаді. Посилення ролі лівих та популістських партій. Партія соціального кредиту в Альберті, Співдружність співробітництва в Саскачевані. Напруження між

провінціями та федеральним урядом. Загальна характеристика культури Канади.

Латинська Америка. Бразилія. Економічна залежність від експорту кави. Соціальна нерівність і аграрне домінування олігархії (т.зв. «кава з молоком»). Політична система Олігархічної Республіки до 1930 р. Невдоволення серед середнього класу та військових (тенентізм). Вибори 1930 р. та невизнання перемоги Жуліу Престеса. еволюція 1930 р. — прихід до влади Жетуліу Варгаса. Тимчасовий уряд (1930–1934): націоналізм, зміцнення центральної влади. Конституція 1934 р. та спроби демократизації. Державний переворот 1937 р. і встановлення режиму «Нового державного устрою» (Estado Novo). Індустріалізація, антикомунізм, політичні репресії.

Мексика. Наслідки Мексиканської революції (1910–1917). Конституція 1917 р.: секуляризм, аграрна реформа, права трудящих. Президентство Альваро Обрегона (1920–1924): стабілізація і відновлення. Політика Плутарко Еліаса Кальєса (1924–1928): антиклерикалізм, освіта, реформи. Крістерська війна (1926–1929): конфлікт між державою і католицькою церквою. Створення Національної революційної партії (PNR) — основа політичної стабільності. Внутрішні суперечки між революційними лідерами. Президентство Ласаро Карденаса (1934–1940): соціальні реформи, підтримка селян і робітників. Націоналізація нафтової промисловості (1938 р.) та створення компанії PEMEX. Зміцнення державного контролю та поступова модернізація економіки.

Чилі. Післявоєнна нестабільність і соціальне напруження. Економіка, орієнтована на експорт селітри, міді та інших ресурсів. Зростання робітничого та профспілкового руху. Політичні коливання: вплив радикалів, консерваторів і соціалістів. Конституція 1925 р.: зміцнення президентської влади, світська держава. Диктатура Карлоса Ібаньєса дель Кампо (1927–1931). Економічна криза 1929 р. — різке падіння експорту і

соціальні протести. Короткочасна Соціалістична Республіка (1932 р.) — перший лівий уряд. Відновлення демократії: повернення до конституційного правління. Формування «Народного фронту» та зростання впливу лівих сил.

Куба. Формальна незалежність, але сильний вплив США (Платна поправка). Економіка Куби: цукрова монокультура та залежність від американського ринку. Корупція та політична нестабільність у 1920-х рр. Правління президента Херардо Мачадо (1925–1933): диктатура, модернізація, репресії. Зростання соціального напруження, страйки, студентські рухи. Революція 1933 р. — повалення Мачадо. Серія короткочасних урядів, військові перевороти, нестабільність. Поява Фульхенсіо Батісти як фактичного лідера країни (1934–1940). Скасування Платної поправки (1934) — зменшення формального впливу США. Конституція 1940 р. (підготовлена у 1939 р.): спроба модернізації політичної системи. Загальна характеристика культури країн Латинської Америки.

ТЕМА №10. Друга світова війна.

Початок війни в Європі. "Дивна війна". Німецька агресія проти Данії й Норвегії й франко-британської дипломатії. Військова поразка Франції. Комп'єнське перемир'я. «Битва за Англію». "Новий порядок" у Європі. Формування англо-американського союзу. Радянсько-британська угода. Місія Гопкінса.

Вступ США в Другу світову війну. Складання антифашистської коаліції. Декларація Об'єднаних Націй. Поглиблення військово-економічного співробітництва антифашистських держав. Проблема другого фронту. Поглиблення кризи у фашистському блоці. Підготовка й здійснення

операції "Оверлорд". Військові успіхи союзників на Західному фронті в 1944 р. Рух Опору. Визвольні повстання в Європі. Розвал фашистського блоку. Військово-політичне становище Німеччини. Змова 20 липня 1944 р. Проблема сепаратного миру. Обговорення військових питань на Ялтинській (Кримській) конференції. Воєнні дії союзників у Європі навесні 1945. Зустріч на Ельбі. Беззастережна капітуляція Німеччини. Воєнні дії на Далекому Сході. Бомбардування американцями Хіросіми й Нагасакі. Капітуляція Японії. Підсумки й значення Другої світової війни. Політичне, соціально-економічне та культурне становище країн Західної Європи та Америки у роки Другої світової війни: загальне та особливе.

Модуль №2

ТЕМА №11. Історія та культура Великобританії у 1945 – 1990 рр.

Політичне, соціально-економічне та міжнародне становище Великобританії після війни. Ослаблення британських позицій за рубежом. Ситуація в колоніях. Розбіжності в коаліційному кабінеті У.Черчілля. Парламентські вибори 1945 р. Прихід до влади лейбористського кабінету К.Еттли. Соціально-економічні й політичні реформи. Програма націоналізації та її здійснення. Нова система соціального забезпечення. Зовнішня політика лейбористського уряду. Криза й початок розпаду британської колоніальної системи.

Позачергові парламентські вибори 1951 р. і прихід до влади консерваторів. Зміни в програмних установках консервативної партії. Промислова хартія. Соціальні реформи. Житлове будівництво. Новий підхід до питання про роль державного сектора в економіці. Зовнішньоекономічна стратегія консервативних кабінетів. Розпад Британської колоніальної імперії. Співдружність націй, як нова форма взаємин Англії з її колишніми

колоніями. Англія й інтеграційні процеси в Європі. Політична боротьба із приводу вступу Англії в ЄЕС.

Вибори 1964 р. Лейбористська програма "Віхи 60-х". Кабінети Г. Вільсона (1964 – 1970 рр.). "Політика цін і доходів" – економічна стратегія нового кабінету. Конфронтація лейбористського кабінету із тред-юніонами. Ріст страйкової боротьби. Погіршення економічного становища країни. Девальвація фунта стерлінга. Провал лейбористів на виборах 1970 р. Консервативний кабінет Е. Хіта (1970 – 1974 рр.). Різке загострення соціальних протиріч у країні. Боротьба гірників. Закон "Про відносини в промисловості". Зміна зовнішньополітичній стратегії Англії в ЄЕС. Загальний страйк гірників і позачергові вибори в лютому 1974 р. Поразка консерваторів. Лейбористські кабінети Г. Вільсона (1974 – 1976 рр.) і Д. Каллагана (1976 – 1979 рр.). Врегулювання конфлікту з гірниками. Економічна криза середини 1970-х рр. та її наслідки. Внутрішня боротьба усередині лейбористської партії, назрівання розколу. Зміна керівництва в партії консерваторів.

Парламентські вибори 1979 р. М. Тетчер та її "неоконсервативна" програма. Внутрішня й зовнішня політика М. Тетчер (1979 – 1990 рр.). Нова економічна стратегія. Скорочення державного регулювання економіки. Приватизація. Соціальні реформи. Профспілкові закони. Загальний страйк гірників в 1974 – 1975 рр. Криза традиційного тред-юніонізму. Фракційна боротьба в лейбористській партії з питань відновлення програмних установок. Розкол лейбористської партії в 1981 р. Зовнішня політика кабінетів М. Тетчер. Англо-американська співпраця. Фолклендська війна. Європейська політика. Спроби врегулювання ірландської проблеми. Наростання опозиції політиці М. Тетчер усередині консервативної партії й у країні. Відставка М. Тетчер в 1990 р. Підсумки її правління.

Культура Великобританії. Кіно, музика, театр, образотворче мистецтво, література. Культурні об'єкти Великої Британії у Списку світової спадщини ЮНЕСКО.

ТЕМА №12. Історія та культура Франції у 1945 – 1991 рр.

Франція після звільнення. Соціально-політичні й економічні наслідки німецької окупації. Міжнародне становище Франції. "Тимчасовий режим" 1944-1946 рр. Перегрупування політичних сил. Демократизація громадського життя країни. Генерал де Голль і його доктрина. Формування нових партій. Діяльність тимчасового уряду. Вибори до Установчих зборів. Перемога лівих партій. Відхід де Голля у відставку. Нова конституція Франції. Утворення Четвертої республіки.

Особливості економічного розвитку країни в 1950- х роках. Французька система "програмування економіки". Міжпартійна боротьба в Четвертій республіці. Розкол профспілкового руху. Урядова криза 1947 р. і виключення комуністів з кабінету. Створення коаліції "третьої сили". Зовнішня політика Четвертої республіки. Вступ Франції в НАТО. Участь Франції в європейському інтеграційному процесі. План Шумана. Вступ у ЄЕС. Колоніальні війни Франції в Індокитаї й Алжирі. Урядова криза 1958 р. Заколот ультраколоніалістів в Алжирі. Криза й падіння Четвертої республіки.

Загальна характеристика культурного розвитку IV Республіки у Франції.

Розробка й прийняття конституції П'ятої республіки. Президентство генерала Де Голля (1958 – 1969 рр.). Вибори 1958 р. Поява на політичній арені нової партії – "Союз у захист нової республіки". Нова розстановка політичних сил у Національних зборах. Врегулювання алжирської проблеми. Евіанські угоди 1962 р. Модернізація французької економіки. Зовнішньополітична доктрина голлізма та її втілення в життя. Вихід Франції з військового апарата НАТО. Ріст внутрішньої опозиції.

Утворення ФДСЛС (1965 р.). Соціальні конфлікти. Студентські конфлікти. Травнево-Червневі події 1968 р. та їх наслідки. Референдум 1969 р. Відставка Де Голля.

Франція після Де Голля. Особливості соціально-економічного й політичного розвитку країни в 1970-ті рр. Президентство Ж. Помпіду (1969 – 1974 рр.) Криза традиційного голлізму. Складання біополарної партійної системи. Жискар Д'Естен і "незалежні республіканці". Утворення союзу лівих партій, вироблення спільної Програми уряду народної єдності. Створення партії "нового голлізму" – Об'єднання в підтримку республіки (ОПР). Президентство Жискар Д'Естена (1974-1981 рр.). Економічна криза 1974 р. та її наслідки для Франції. Розпад союзу лівих 8 сил. Утворення Союзу за французьку демократію (СФД). Занепад біополарної політичної системи.

Президентські й парламентські вибори 1981 р. Перемога Ф. Міттерана й лівих сил. Перше президентство Ф. Міттерана (1981 – 1988 рр.). Уряди лівих сил при владі (1981 – 1986 рр.). Реформи в соціально-економічній сфері. Націоналізація та її результати. Труднощі в реформаторській діяльності. Перехід до політики "твердої економії". Проект створення "суспільства змішаної економіки". Парламентські вибори 1986 р. – перемога правоцентристських сил. Посилення Національного фронту. Кабінет Ж. Ширака (1986 –1988 рр.). Політика "співіснування". Неоконсервативні положення в програмі Ж. Ширака. Децентралізація й приватизація державного сектора. Парламентські й президентські вибори 1988 р. Франція на рубежі 1980-1990-х років.

Культура V Республіки: кіно, музика, театр, образотворче мистецтво, література.

ТЕМА №13. Розпад Німеччини: історія та культура ФРН і НДР в 1949 – 1980-х роках. Об'єднання Німеччини.

Політичне й економічне становище Німеччини після війни. Потсдамські рішення в Німеччині. Союзний контрольний пакет і його функції. Поділ країни на чотири зони окупації. Процеси денацифікації, демократизації, декартелізації в західних і східних зонах та особливості цих процесів на Заході й на Сході. Утворення нових партій, труднощі з їхнім формуванням. Конфронтація по німецькому питанню в 1946-1948 рр. Економічна програма Л.Ерхарда та її здійснення в західних зонах окупації. Утворення Бізонії й Тризонії. Грошова реформа 1948 р. у західних зонах. Берлінська криза. Рух німецьких народних конгресів у східній зоні. Прийняття боннської конституції й утворення ФРН (травень 1949 р.). Утворення НДР у жовтні 1949 р.

ФРН. Перші вибори в бундестаг. Канцлерство К.Аденауера (1949-1963 рр.). Здійснення господарських реформ та створення соціальної ринкової економіки. Німецьке "економічне диво", причини та результати. Особливості внутрішньополітичного становища у ФРН. СДПН в опозиції. Заборона КППН в 1956 р. Зовнішня політика К.Аденауера. Орієнтація на США. Вступ ФРН в НАТО (1955 р.). Участь у європейському інтеграційному процесі. Встановлення дипломатичних відносин зі СРСР. Відносини із НДР. Доктрина Хальштейну. Загальна характеристика культурного розвитку ФРН. Кіно, музика, театр, образотворче мистецтво, література.

НДР. Розбудова органів державної влади. Президент В. Пік. Місце та роль Соціалістичної єдиної партії Німеччини (СЄПН) в політичному житті держави. В. Ульбріхт. Наростання економічних проблем. Масові акції протесту 1953 р. Радянський фактор в політичному та економічному житті НДР. Культура НДР.

Перегрупування політичних сил у країні після відставки К. Аденауера в 1963 р. Канцлерство Л. Ерхарда (1963 – 1966 рр.) і Г. Кізінгера (1966 – 1969 рр.). Невдалий досвід "великої коаліції". Вихід опозиції за межі бундестага. Формування ліворадикальних і ультраправих організацій. Боротьба в правлячих колах з питань зовнішньополітичних альтернатив. Вибори в бундестаг в 1969 р. і утворення кабінету В. Брандта (1969 – 1974 рр.). "Нова східна політика". Московський договір 1970 р. Підписання угод по Західному Берліну. Договори з Польщею й Чехословаччиною. Визнання НДР і вступ обох німецьких держав в ООН. Відставка В. Брандта в 1974 р. Кабінет Г. Шмідта (1974 – 1982 рр.). Економічна криза середини 1970-х рр. та її особливості у ФРН. Ріст розбіжностей в урядовій коаліції. Екологічний рух. Утворення партії "зелених". Вихід партії вільних демократів з коаліції (1982 р.). Вибори в бундестаг в 1983 р. та прихід до влади канцлера Г. Коля. "Неоконсервативна програма" Г. Коля. Спеціальна політика. Розвиток економіки ФРН в 1980-ті рр. Зовнішньополітичний курс ФРН в 1980-ті рр. «Особливі взаємини» з в НДР.

Економічні, політичні й міжнародні аспекти об'єднання двох німецьких держав. "Програма з 10 пунктів" по об'єднанню Німеччини Г. Коля. Трансформація політичних партій НДР. Міжнародні переговори про об'єднання Німеччини по формулі 2+4. Останні вибори в НДР у березні 1990 р. Перемога "Альянсу за Німеччину". Підписання договору про економічний, валютний і соціальний союз двох держав у липні 1990 р. Юридичне оформлення об'єднання (серпень 1990 р.). Договір про добросусідство й співробітництво між СРСР і Німеччиною у вересні 1990 р. Ратифікація договору про об'єднання бундестагом.

Загальна характеристика культурного розвитку ФРН. Кіно, музика, театр, образотворче мистецтво, література.

ТЕМА №14. Історія та культура Італії у 1945 – 1991 рр.

Італія. Наслідки другої світової війни. Роль руху Опору в становленні нової Італії. Процес дефашизації. Соціально-економічні труднощі. Формування нової партійно-політичної структури країни. ХДП, її особливості й роль у політичному житті післявоєнної Італії. Соціальна доктрина католицької церкви, її відбиття в програмі ХДП. Посилення ролі італійської компартії, її альтернативна програма. Пакт про єдність дій між комуністами й соціалістами.

Скликання установчих зборів і вироблення нової конституції. Ліквідація монархії й проголошення республіки (1946 р.). Кабінети А. Де Гаспері (1945-1954 рр.), їх внутрішня й зовнішня політика. Аграрна реформа. Діяльність правочентристських урядів. Соціальні й економічні проблеми Півдня Італії. Роль і масштаби державного сектора в італійській економіці. Італійське "економічне диво". Італія й план Маршалла. Вступ Італії в НАТО. Участь Італії в європейському інтеграційному процесі. Особливе становище Італії в ЄЕС.

Політичні і економічне ситуація в Італії в 1960-х рр. Італійське "економічне диво", його вплив на соціальну структуру країни. Участь Італії в європейському інтеграційному процесі. Особливий статус Італії в ЄЕС. Соціальні й економічні проблеми Півдня Італії.

Еволюція політичної тактики ХДП – від центризму до лівоцентризму. Лівоцентристські кабінети 1962 – 1968 рр. Ріст розбіжностей між комуністами й соціалістами. Нова стратегія ІКП. Розмах страйкової боротьби. Провал тактики "лівого центрризму". Загострення політичної ситуації в країні в 1970-х рр. Початок кризи ХДП. Політична нестабільність. Ріст політичного екстремізму й тероризму. "Червоні бригади". Нова стратегічна лінія ІКП – "історичний компроміс", причини її невдачі. Спроби створення уряду "демократичної солідарності" та його програма. Убивство лідера ХДП Альдо Моро в 1978 р. Дострокові вибори

в парламент в 1979 р. і зрушення італійського електорату убік "помірного центризму". Провал коаліції демократичної єдності. Проблема "некерованості" країни. Зростання ролі дрібних проміжних партій.

Економічні негаразди початку 1980-х рр. Зростання ролі тіньової економіки в народному господарстві. Збільшення розриву в рівнях розвитку Півночі й Півдня країни. Загострення політичної боротьби в Італії в 1980-х рр. Переродження політичних партій та зміцнення їхніх зв'язків з мафією. Криза ХДП. Розгул корупції. Численні урядові кризи. Політичні скандали початку 1990-х рр. Операція "Чисті руки". Судові процеси над державними злочинцями. Криза системи традиційних партій. Зміни в економічній стратегії правлячих кіл у другій половині 1980-х рр. Технологічна перебудова італійської економіки, активізація інвестиційної діяльності. Формування на початку 1990-х рр. трьох економічних моделей. "Економічний плюралізм" – його плюси й мінуси.

Загальна характеристика культурного розвитку Італії. Італійський філософський кінематограф. Музика, театр, кінематограф, образотворче мистецтво, література.

ТЕМА №15. Історія та культура Іспанії у 1945 – 1991 рр.

Політичне, соціально-економічне й міжнародне становище Іспанії після війни. Іспанське питання в ООН. Міжнародна ізоляція країни. Конституційний закон "Хартія іспанців". "Закон про спадкоємність". Специфіка політичного і соціально-економічного розвитку Іспанії при франкістському режимі. Автаркія й корпоративізм. Державне підприємництво. "Вертикальні профспілки". Соціальна політика франкістів. Формування антифранкістських політичних рухів і угруповань, їхні характерні риси й особливості, програмні установки, соціальна база. Політична й суспільна еволюція франкізму в 1960-х рр. Вихід Іспанії з міжнародної ізоляції. Форсування індустріалізації. Ріст опозиційного руху

в країні. "Лібералізація режиму". Формування антифранкістських політичних рухів і угруповань, їхні характерні риси й особливості, програмні установки, соціальна база. Політична криза франкізму в першій половині 1970-х рр. Утворення Демократичної хунти. Підйом робочого руху. Легальне визнання страйків. Смерть Франко в 1975 р. і реставрація інституту монархії. Роль короля Хуана Карлоса у розвитку демократичних процесів у країні. Особливості переходу від авторитарної диктатури до демократії. Парламентські вибори 1977 р. Конституція 1978 р. Уряд А. Суареса (1976 – 1982 р.) Політичні реформи в другій половині 1970-х рр. "Пакт Монклоа" і його значення для політичної стабілізації в країні. "Три консенсуси" на шляху до демократії. Спроба державного перевороту в 1981 р.

Вибори 1982 р., перемога Іспанської соціалістичної робочої партії (ІСРП). Кабінет Ф. Гонсалеса і його "Програма змін". Розбіжності й розкол в іспанській комуністичній партії та втрата нею політичного впливу. Соціалісти при владі (1982 – 1996 рр.). Технологічна перебудова іспанської економіки. Зміцнення демократичних інститутів. Військова реформа. Національно-регіональні проблеми (Каталонія, Басконія). Соціальна політика ІСРП. Вступ Іспанії в НАТО в 1981 р. і Європейський союз (1986 р.). Зміна в співвідношенні політичних сил в країні на рубежі 80 – 90-х рр. XX ст.

Культура Іспанії другої половини XX ст. Музика, театр, образотворче мистецтво, література.

ТЕМА №16. Історія та культура країн Центрально-Східної Європи у 1945 – 1980-х рр. Оксамитові революції 1989 р.

Польща. Специфіка режиму „народної демократії” в Польщі та головні причини його занепаду. Політичний розвиток Польщі наприкінці 1940 –

середини 1950-х років. Становлення радянської моделі політичної системи та специфіка побудови „фундаменту соціалізму” в Польщі.

Репресії. Конституція Польської Народної Республіки (ПНР) 1952 р. Соціально-політична криза середини 1950-х років. Масові виступи протесту в 1956 р. Жовтневий пленум ЦК ПОРП (1956 р.) та його рішення. Політичні перетворення в Польщі в другій половині 1950 – 1960-і роки. Регрес у політиці та соціальна нестабільність. Виступи інтелігенції та робітників у 1968 р. Соціально-економічний розвиток Польщі в другій половині 1940 – 1960-х рр. Оформлення командно-розподільної системи в першій половині 50-х років ХХ ст. Спроби удосконалення механізму керування економікою в другій половині 1950 – 1960-і роки.

Політичне та соціально-економічне становище Польщі в 1960 – 1970-х роках. Виступи інтелігенції та робітників у 1968 і 1970-1971 рр. Правління Е. Герека. Економічні експерименти Е. Герека. Влада і суспільство в кризові моменти. Оформлення організованої опозиції. Хельсинська угода і внутрішньополітичне життя в Польщі. Кризовий вибух 1980 р. Створення "Солідарності" і боротьба за владу в 1980-1981 р. Запровадження воєнного стану. Реформи 1980-х років. "Круглий стіл" 1989 р. та його рішення. Демонтаж державно-політичного устрою держави. „План Бальцеровича”.

Угорщина. Період "народної демократії" (1944-1947 рр.). Особливості соціалістичного будівництва наприкінці 1940-х – 1953 рр. Спроби соціалістичного оновлення та демократизації суспільного життя (1953-1955 рр.). Поглиблення кризи та крах ракошизму (березень 1955 – жовтень 1956 рр.). Народна революція 1956 р. та її наслідки.

Епоха «реального соціалізму» Я.Кадара. Угорські реформи 1960 – 1970-х років. Зміни у суспільно-політичному житті. Система побічного економічного регулювання. Специфіка реформ у сільському господарстві. Наростання кризових явищ в економіці та суспільно-політичному житті. Революція 1989 – 1990-х років. Угорський демократичний форум.

Переговори за «круглим столом» та їх результати. Конституція 1989 р. Початок процесу демократизації угорського суспільства та перехід до ринкової економіки. Зміна зовнішньополітичних пріоритетів.

Чехословаччина. Обставини утворення Національного фронту чехів і словаків, його діяльність в перші повоєнні роки та політична боротьба в 1945 – 1947 рр. у Чехословаччині навколо визначення шляхів майбутнього розвитку держави. Наростання політичної кризи в Чехословаччині на рубежі 1947 – 1948 рр. Лютневий державний переворот та його наслідки для суспільно-політичного життя країни.

Діяльність коаліційного уряду К. Готвальда. План Маршалла і ЧСР. Загострення політичної боротьби. Лютнева криза 1948 р. Перебудова політичної системи. Відставка Е. Бенеша. Узурпація влади компартією та початок „соціалістичного будівництва”. Масові репресії. З'їзд письменників 1956 р. Симптоми суспільно-політичної кризи. Конституція ЧССР 1960 р. Економічний розвиток соціалістичної Чехословаччини. Перехід до планового ведення господарства. Допомога в індустріалізації країнам радянського блоку. Проблема вирівнювання рівнів економічного розвитку Чехії і Словаччини. Внутрішньополітичне та соціально-економічне становище в Чехословаччині в 1960-х рр. Політичні, ідеологічні та соціально-економічні передумови „Празької весни”. Боротьба за лібералізацію суспільно-політичного життя та перехід до „соціалізму з людським обличчям”. Специфіка руху за реформи в Словаччині. Розкол у керівництві КПЧ. "Програма дій" КПЧ. "Маніфест 2000 слів". Реакцію світової громадськості на події 1968 р. в Чехословаччині. Тиск країн Варшавського договору на Чехословаччину. Військова інтервенція 1968 р. Московський протокол. Реакція чехів і словаків на окупацію ЧССР військами ОВД. Активізація чесько-словацьких суперечок. Перетворення ЧССР у федеративну державу чехів і словаків. Історичне значення подій 1968 р. в Чехословаччині для всіх країн

Центрально Східної Європи. „Політика нормалізації”. Г. Гусак та курс на "реальний соціалізм". Діяльність опозиції в Чехословаччині та в еміграції. Хартія-77. Репресії проти дисидентів. Рух за права людини. Загострення кризових явищ у чехословацькому суспільстві в другій половині 1980-х рр. „Псевдоперебудова” кінця 1980-х рр. (М. Якеш). Оксамитова революція 1989 р. Громадянський форум. Громадськість проти насилля. В. Гавел. Початок демократизації держави.

Загальна характеристика культури народів Центрально-Східної Європи в 1945–1980-х рр.

ТЕМА №17. Історія та культура США у 1945 – 1991 рр.

Політичне, соціально-економічне та міжнародне становище США після війни. Основні проблеми реконверсії. Програма реформ Г. Трумена. Солдатський білль про права. Програма житлового будівництва. Закон Тафта-Хартлі. Посилення політичної реакції в країні в другій половині 1940-х років. Створення Комісії з розслідування "антиамериканської діяльності". Судові процеси проти компартії США. Зовнішньополітичний курс адміністрації Г. Трумена. Доктрина "стримування". План Маршалла. Посилення конфронтації зі СРСР.

Вибори 1952 р. і прихід до влади республіканців. Президентство Д. Ейзенхауера 1953-1961. Рух за цивільні права. Маккартизм. Зовнішньополітична діяльність Д. Ейзенхауера. США й війна в Кореї. Участь США в створенні нових військових блоків. Виступи демократичної громадськості проти політичної реакції. Загальна характеристика культурного розвитку США.

Вибори 1960 р. Неоліберальна програма "нових рубежів" Д. Кеннеді. Демократична партія у влади: Д. Кеннеді (1961 – 1963 рр.), Л. Джонсон (1963 – 1969 рр.). Соціально-економічні реформи демократів. Заходи для стимулювання економічного росту. Політика державного регулювання

трудових відносин. Прийняття законів про расову десегрегацію. Реформа освіти. Програма "боротьби з бідністю". Заходи в сфері соціального забезпечення. Зовнішньополітичний курс демократичної партії в 1960-ті рр. Доктрина "гнучкого реагування" Д. Кеннеді. Карибська криза 1962 р. Війна у В'єтнамі. Вибори 1968 р. і прихід до влади республіканців. Президентство Р. Ніксона (1969 – 1974 рр.). "Нова економічна політика". Реформа системи соціального забезпечення. Девальвація долара. Зовнішньополітичний курс Р. Ніксона. "Мир на основі зрілого партнерства". "Уотергейтська криза" та відставка Р. Ніксона. Економічна криза середини 1970-х рр. та її наслідки для американської економіки. Правління Д. Форда 1974 – 1977. Президент Д. Картер (1977 – 1981 рр.) і його реформування господарського механізму країни. Провал урядової енергетичної програми. Криза демократичної партії.

"Неоконсервативна" програма Р. Рейгана, причини її популярності. Перемога республіканської партії на виборах 1980 р. Президентство Р. Рейгана (1981 – 1989 рр.). "Рейганоміка" та її сутність. Зовнішньополітичний курс адміністрації Р. Рейгана. «Жорсткий курс» США проти СРСР. Перемога республіканця Д. Буша (старшого) на виборах 1988 р. Президентство Д. Буша (старшого) 1989– 1991. Погіршення економічної кон'юнктури в країні. Зовнішньополітична стратегія Д. Буша (старшого). Війна в Перській затоці. Доктрина "нового атлантизму".

Загальна характеристика культурного розвитку США. Кіно, музика, театр, образотворче мистецтво, література. Контркультура: рух хіпі та сексуальна революція. Формування споживацького суспільства та масова культура.

ТЕМА №18. Історія та культура Канади та країн Латинської Америки у 1945 – на початку 1990-х рр.

Канада. Повоєнна Канада: економічне зростання та соціальні зміни. Економічний бум, розвиток інфраструктури, урбанізація. Створення

соціальної держави: медичне страхування, пенсійна система. Прийом великої хвилі іммігрантів. Членство в НАТО та участь у NORAD. Реакція на світові кризи: Корейська війна, Кубинська криза. Розвиток ВПК та дебати щодо ядерної зброї. Квебекське питання та зростання франкомовного націоналізму. «Тиха революція» у Квебеку (1960-ті рр.). Зростання сепаратистських настроїв, діяльність Партії Квебеку. Референдуми 1980 та 1995 років (другий вже після нашого періоду). Епоха П'єра Трюдо (прем'єр-міністр у 1968–1979, 1980–1984). Офіційна двомовність, мультикультуралізм. Боротьба з тероризмом (криза Жовтневого маніфесту 1970 р.). Патріація Конституції у 1982 р. та Хартія прав і свобод. Економічні та політичні виклики 1980-х років. Стагфляція, боргові проблеми, регіональна нерівність. Напруження між федеральним урядом і провінціями. Зростання політичної ролі Заходу Канади (Альберта, Британська Колумбія).

Бразилія. Формування нової партійно-політичної системи в Бразилії. Конституція 1946 р. Президентські вибори 1950 р. в Бразилії та повернення Ж.Варгаса до влади (1950-1954 рр.). Внутрішня і зовнішня політика Ж.Варгаса. Серпнева криза 1954 р. Внутрішня і зовнішня політика президента Бразилії Ж.Кубічека (1956-1961 рр.).

Квітневий державний переворот в Бразилії 1964 р. та встановлення військово-авторитарного режиму (1964 – 1984 рр.). Нова економічна стратегія – «Бразильська модель». «Лібералізація» військового режиму. Президентські вибори 1985 р. Президентство Ж.Сарнея (1985 – 1989 рр.). «Нова республіка». Конституція 1988 р. Президентські вибори 1989 р. Президентство Ф.Коллора. «Шокова терапія». Політична криза 1992 р. Відставка Ф.Коллора.

Куба. Політичне, соціально-економічне та міжнародне становище Куби після війни. Державний переворот 1952 р. та встановлення диктатури Ф.Батисти (1952-1959 рр.). "Штурм" казарм Монкада в липні 1953 р.

Фідель Кастро Рус. Підготовка, початок та перемога революції 1956-1959 рр. Становлення Фіделістського режиму. Перший етап революційних перетворень. Особливості реформування сільського господарства. Специфіка політичних перетворень. Створення Комуністичної партії Куби. Наростання американо-кубінських протиріч та їх наслідки. Карибська (ракетна) криза 1962 р. Проголошення побудови соціалістичного суспільства. Конституція 1976 р. «Соціалізм або смерть». Політика «рекτιфікації».

Мексика. Період "стабільного розвитку" Мексики. Реорганізація національної економіки. Зрушення у сільському господарстві. Ідея "перманентної мексиканської революції". Роль ІРП (Інституційно-революційної партії) у політичному житті країни.

Президентство Г.Діаса (1964 – 1970 рр.). Курс на побудову «суспільної демократії» президента Л.Альвареса (1970 – 1976 рр.). Перехід до політики модернізації уряду Х.Портільйо (1976 – 1982 рр.). Фінансово-економічна криза початку 1980-х років. Політика уряду Мігеля де ла Мадріда (1982 – 1988 р.). Реформи президента К. Салінаса де Гортарі.

Чилі. Політичний та соціально-економічний розвиток Чилі після другої світової війни. Демократичний альянс 1946 р. і його перемога на президентських виборах. Програма й діяльність коаліційного уряду альянсу (1946-1947 рр.). Розрив президента Г.Відели з комуністами й кінець альянсу. Політика нового уряду Г.Відели. Робочий рух і ліві сили наприкінці 1940-х початку 1950-х рр. Виборча кампанія 1952 р. і перемога К.Ібаньєса, його внутрішня й зовнішня політика. Посилення робочого руху. Процес зімкнення лівих сил і створення Фронту народної дії (ФНД). Політика уряду Х.Алессандрі. Християнсько-демократична партія (ХДП) і Фронт народної дії (ФНД) у політичному житті республіки. Християнсько-демократична партія Е.Фрея. «Революція в умовах свободи». Спроба військового перевороту 1969 р. Президентство С.Альєнде. Побудова

соціалістичного суспільства в Чилі. «Страйк хазяїв». Загострення політичної боротьби в 1972 – 1973 рр. Встановлення правоавторитарного режиму А.Піночета (1973 – 1990 рр.). Нова стратегія економічного розвитку країни. Мілітаризація Чилі. Конституція 1980 р. Соціальна ціна економічної стабілізації. Плебісцид 1988 р. та початок демократичних перетворень.

Загальна характеристика культури Канади та народів Латинської Америки.

3. Плани проведення лекційних занять

Модуль №1

Лекція 1. Вступ. Місце новітньої історії та культури країн Європи та Америки у шкільному курсі всесвітньої історії та громадянської освіти.

1. Хронологічні межі та періодизація новітньої історії (1918–1991).
2. Історіографія новітньої історії.
3. Значення вивчення новітньої історії Західної Європи та Америки у шкільній програмі.

Лекція 2. Становлення Версальсько-Вашингтонської системи повоєнного устрою світу.

1. Геополітичні підсумки Першої світової війни.
2. Версальський мирний договір і система мирних договорів (1919–1920).
3. Вашингтонська конференція (1921–1922) та її значення.

Лекція 3. Західноєвропейські демократичні держави між двома світовими війнами (1918 – 1939 рр.).

1. Роль монархії в умовах парламентаризму в Англії. Соціальні реформи і боротьба з безробіттям.
2. Економічні виклики та Велика депресія.
3. Політична нестабільність і парламентська демократія у Франції.

Лекція 4. Історія та культура Німеччини у 1918 – 1939 рр.

1. Політичні зміни в Німеччині після Першої світової війни: від Веймарської республіки до нацистської диктатури.
2. Економічні та політичні кризи в Німеччині (1919–1933).

3. Перехід до нацистської диктатури та встановлення тоталітарного режиму (1933–1939).

Лекція 5. Історія та культура Італії у 1918 – 1939 рр.

1. Політичні зміни після Першої світової війни: від Королівства до фашистського режиму Беніто Муссоліні.

2. Фашистський режим Муссоліні: зміцнення влади та внутрішня політика (1922–1933).

3. Зовнішня політика Італії та підготовка до Другої світової війни (1933–1939).

Лекція 6. Історія та культура Іспанії у 1918 – 1939 рр.

1. Політична та соціально-економічна становище Іспанії після Першої світової війни (1918–1930).

2. Друга Іспанська республіка (1931–1936).

3. Іспанська громадянська війна (1936–1939).

Лекція 7. Історія та культура країн Центрально-Східної Європи між двома світовими війнами.

1. Формування нових держав після Першої світової війни: Польща, Чехословаччина, Угорщина.

2. Проблеми кордонів і національних меншин.

3. Підписання Мюнхенської угоди (29–30 вересня 1938 р.). Наслідки Мюнхенської угоди.

Лекція 8. Історія та культура США у 1918 – 1939 рр.

1. Післявоєнна стабілізація 1922-1929 рр.

2. Велика депресія (1929–1933). Біржовий крах 1929 року.

3. «Новий курс» Франкліна Рузвельта.

Лекція 9. Історія та культура Канади та країн Латинської Америки у 1918 – на початку 1939-х рр.

1. Політичні та соціально-економічні зміни в Канаді після Першої світової війни (1918–1939 рр.).
2. Латинська Америка у міжвоєнний період: економіка, політика, суспільство.
3. Латинська Америка на міжнародній арені напередодні Другої світової війни.

Лекція 10. Друга світова війна.

1. Початок війни та перші успіхи країн Осі.
2. Перелом у війні (1941–1943).
3. Завершення війни та її наслідки.

Модуль №2

Лекція 11. Історія та культура Великобританії у 1945 – 1990 рр.

1. Консервативні уряди 1950–60-х років (Черчилль, Іден, Макміллан).
2. Криза 1970-х: інфляція, безробіття, страйки.
3. Маргарет Тетчер: «тетчеризм», неоконсерватизм, економічні та соціальні перетворення (1979–1990).

Лекція 12. Історія та культура Франції у 1945 – 1991 рр.

1. Встановлення Четвертої Республіки: проблеми стабільності та часта зміна урядів.
2. П'ята республіка та епоха де Голля (1958–1969).
3. Політична та соціально-економічна еволюція (1970–1991).

Лекція 13. Розпад Німеччини: історія та культура ФРН і НДР в 1949 – 1980-х роках. Об'єднання Німеччини.

1. Створення двох німецьких держав: ФРН і НДР (1949 р.).
2. Соціально-економічний розвиток і політичні режими в обох державах (1950–1980-ті рр.).
3. Занепад НДР і процес об'єднання Німеччини (1989–1990 рр.).

Лекція 14. Історія та культура Італії у 1945 – 1991 рр.

1. Перехід до республіки та післявоєнна реконструкція (1945–1950-ті рр.).
2. Політична система та соціальні трансформації в умовах Холодної війни (1950–1970-ті рр.).
3. Криза політичної системи та шлях до євроінтеграції (1980-ті – 1991 рр.).

Лекція 15. Історія та культура Іспанії у 1945 – 1991 рр.

1. Авторитарний режим Франсіско Франко в повоєнний період (1945–1975 рр.).
2. Економічне зростання та соціальні зрушення в 1960–70-х роках.
3. Перехід до демократії та модернізація (1975–1991 рр.).

Лекція 16. Історія та культура країн Центрально-Східної Європи у 1945 – 1980-х рр. Оксамитові революції 1989 р.

1. Встановлення та функціонування комуністичних режимів у Польщі, Угорщині, Чехословаччини (1945–1956 рр.).
2. Періоди лібералізації, протестів і кризи комуністичних режимів (1956–1980-ті рр.). Угорська революція 1956 р., Празька весна 1968 р., хвиля протестів у Польщі (включно з рухом «Солідарність» у 1980-х).
3. Оксамитові революції 1989 року та крах комунізму.

Лекція 17. Історія та культура США у 1945 – 1991 рр.

1. США в післявоєнному світі: "холодна війна", лідерство в глобальній політиці та економіці.
2. Соціальні трансформації: рухи за права, кризи та культурна революція.
3. Економічні виклики і неоконсервативний курс 1980-х: "рейганоміка" та фінал холодної війни.

Лекція 18. Історія та культура Канади та країн Латинської Америки у 1945 – на початку 1990-х рр.

1. Канада в умовах холодної війни. Внутрішня та зовнішня політика.
2. Політичні зміни та революції в країн Латинської Америки (1945–1970-ті роки).
3. Військові диктатури та репресії в країн Латинської Америки (1970–1980-ті роки).
4. Початок демократичних перетворень і економічні реформи в країн Латинської Америки (1980–1990-ті роки).

4. Плани та методика проведення семінарських занять

Модуль №1

Семінар 1. Західноєвропейські демократичні держави між двома світовими війнами (1918 – 1939 рр.).

1. Розвиток демократії в західноєвропейських країнах між двома світовими війнами.
2. Наслідки «Великої Депресії» на західноєвропейські країни.
3. Зовнішня політика західноєвропейських держав у міжвоєнний період.
4. Створення та функції першої міжнародної міждержавної організації «Ліга Націй».

Семінар 2. Історія та культура Німеччини у 1918 – 1939 рр.

1. «Рурська криза» 1923 року.
2. Нацизм як ідеологія.
3. Порушення Версальського договору, аншлюс Австрії, Судетська криза.
4. Роль СС і Гестапо.

Семінар 3. Історія та культура Італії у 1918 – 1939 рр.

1. Соціальні та економічні труднощі після Першої світової війни. Проблема «скаліченої перемоги»: незадоволення умовами Версальської системи.
2. Фашизм як ідеологія. Особливості італійського фашизму у порівнянні з нацизмом.
3. Вторгнення в Ефіопію (1935) та реакція міжнародної спільноти.

4. Досягнення і провали в політичній, економічній, культурній сферах.

Семінар 4. Історія та культура Іспанії у 1918 – 1939 рр.

1. Нейтралітет Іспанії у Першій світовій війні та його наслідки.
2. Війна в Марокко та поразки іспанської армії.
3. Секуляризація держави та конфлікт з церквою.
4. Зовнішня політика Іспанії у 1931 – 1939 рр.

Семінар 5. Історія та культура США у 1918 – 1939 рр.

1. Промислове зростання та розвиток споживацького суспільства у 1920 рр. Масова культура: радіо, кіно, театр.
2. Створення нових державних агентств (NRA, AAA, CCC тощо).
3. Основні процеси та наслідки економічної політики США (Плани Дауеса та Юнга) для західноєвропейських держав.
4. Закон про нейтралітет (1935–1937). Відносини з Японією та ситуація в Тихоокеанському регіоні.

Семінар 6. Друга світова війна.

1. Операція «Барбаросса» та початок німецько-радянської війни (22 червня 1941 року).
2. Напад Японії на Перл-Гарбор (7 грудня 1941 року). Оголошення війни США Японії, Німеччині й Італії.
3. Битва під Сталінградом і розгром 6-ї армії Паулюса. Битва при Ель-Аламейні та наступ союзників у Північній Африці. Битва за Гуадалканал у Тихому океані.

4. Тегеранська (28 листопада 1943 року), Ялтинська (4-11 лютого 1945 року, Потсдамська (17 липня- 2 серпня) конференції. Наслідки переговорів.

5. Наслідки Другої світової війни. Людські втрати, руйнування, геноцид, трагедія Голокосту. Покарання агресорів: Нюрнберзький і Токійський процеси.

Модуль №2

Семінар 7. Історія та культура Великобританії у 1945 – 1990 рр.

1. Основні Реформи лейбористського уряду (1945–1951). Створення організацій.

2. Деколонізація в Африці, Карибському басейні, Південно-Східній Азії. Суецька криза 1956 року.

3. Втрата статусу світової наддержави. Участь у створенні НАТО.

4. Ідеологія тетчеризму: неоконсерватизм, ринковий лібералізм.

Семінар 8. Історія та культура Франції у 1945 – 1991 рр.

1. Криза в Алжирі та протести щодо колоніальної війни. Алжирська війна (1954–1962 рр.).

2. Місце Франції в Європі та світі під керівництвом де Голля.

3. Франція в умовах глобальних змін: міжнародні відносини та зміни в світовій політиці у 1974-1981.

4. Формування французької політичної культури та її міжнародної ролі 1945-1991.

Семінар 9. Розпад Німеччини: історія та культура ФРН і НДР в 1949 – 1980-х роках. Об'єднання Німеччини.

1. Роль західних держав і СРСР у формуванні двох Німеччин. Конституції ФРН і НДР: політичні системи, відмінності у державному устрої.

2. Заходи захисту демократії в умовах Холодної війни: інтеграція ФРН в НАТО та Європейська спільнота з вугілля та сталі.

3. Перша (12 травня 1949) та Друга (4 червня- 9 листопада 1961) Берлінська криза. Нслідки подій. Причини побудови Берлінської стіни: міграція населення з НДР до ФРН.

4. Встановлення дипломатичних відносин між ФРН і НДР, підписання «Основного договору» (1972).

Семінар 10. Історія та культура Італії у 1945 – 1991 рр.

1. Італія як важливий стратегічний партнер у холодній війні: відносини з США і СРСР. Італія і деколонізація: реакція на незалежність колишніх колоній та політика в Африці.

2. Протести студентів, робітничі страйки, реакція влади на соціальні вимоги у 1960–1970-х років. Роль католицької церкви в політичному житті країни.

3. Розвиток культури, кіно, моди і музики в Італії. Боротьба за права жінок, екологічні організації.

4. Італія та Європейський Союз: її роль у розвитку ЄС після підписання Маастрихтської угоди. Італія і міжнародні економічні організації: Міжнародний валютний фонд, Світовий банк.

Семінар 11. Історія та культура Іспанії у 1945 – 1991 рр.

1. Взаємодія з нацистськими і фашистськими країнами під час війни і перші кроки до нормалізації відносин з США та іншими державами.

2. Культ Франко та ідеологія франкізму: націоналізм, консерватизм, католицизм.

3. Розвиток європейської інтеграції: вступ Іспанії до Європейського економічного співтовариства (1986).

4. Відносини з Латинською Америкою та арабським світом.

Семінар 12. Історія та культура США у 1945 – 1991 рр.

1. План Маршала та допомога Європі: економічне відновлення Західної Європи та зміцнення впливу США. Створення НАТО. Доктрина Трумана.

2. Корейська війна (1950–1953): пряме військове протистояння США і КНР та Північної Кореї.

3. Боротьба за рівні права для афроамериканців, рух на чолі з Мартіном Лютером Кінгом.

4. Феміністичний рух: боротьба за рівні права для жінок, рух за легалізацію абортів. Молодіжний рух, культура хіпі та контркультура 1960-х років.

5. Війна в Перській затоці (1990–1991 «Буря в пустелі»): міжнародна коаліція на чолі з США, зміцнення впливу США в глобальному контексті.

Критерії оцінювання та методичні рекомендації до проведення семінарських занять: кожне питання семінарського заняття повинно містити коротку постановку проблеми, доповідь мусить мати послідовне викладення науковою мовою та закінчуватися висновком. Термін доповіді може складати 5-10 хвилин, і оцінюється від 1-5 балів. Після закінчення викладення питання студент повинен вміти відповісти на поставлені питання аудиторії та викладача. Відповіді доповідача оцінюються як додаткові бали, так само й питання поставлені іншими студентами зараховуються їм як додаткові бали. Кожне питання семінарського заняття обговорюється у вигляді дискусії (якщо проблема містить спірні питання) або підведення підсумків. Якщо аудиторія має доповнення, то вони також

оцінюються як додаткові бали. Протягом відповіді на семінарському занятті студент повинен мати уявлення про загально-проблемний процес, який розглядається в темі та розуміти ключові події і процеси, що відбулися в Західній Європі та Америці в період з 1918 по 1991 рік, зокрема післявоєнного відновлення, Великої депресії, двох світових воєн, холодної війни, деколонізації та розвитку демократичних інститутів. Вивчення діяльності міжнародних організацій, таких як ООН, НАТО, Європейський Союз, Міжнародний валютний фонд, що відіграли важливу роль у формуванні політики після Другої світової війни та в етапі холодної війни.

5. Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Зміст самостійної роботи з предмету **«Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу»** визначається типовою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача. Самостійна робота поділяється на аудиторну і позааудиторну. Аудиторна самостійна робота реалізується під час читання лекцій і практичних занять, проведення індивідуальних консультацій та ін. Самостійна робота студентів над навчальним матеріалом програми курсу, що не виноситься на розгляд під час лекційних і практичних занять (позааудиторна самостійна робота), має на меті сформувати вміння самостійно працювати над рекомендованою літературою та відповідати на поставлені в аудиторіях питання. Індивідуальна робота студента з предмету **«Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу»** включає написання есе з проблематики курсу, в якому потрібно критично осмислити ключові концепції, систематичне та ґрунтовне вивчення тенденцій розвитку історичних подій зарубіжних країнах Західної Європи і Америки у новітній час. Приступаючи до самостійної роботи здобувачам освіти необхідно:

- попередньо ознайомитися з навчальним матеріалом, що виноситься на лекційні і практичні заняття;
- перевірити здобуті знання шляхом самоконтролю, відповідаючи на поставлені питання;
- виокремити ключові проблеми навчального матеріалу, що виноситься на самостійну роботу та опрацювати їх.

У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел.

6. Завдання для модульних контролів та критерії оцінювання

Модульний контроль 1.

Варіант 1.

1. Аналіз Версальсько-вашингтонської системи міжнародних відносин у міжвоєнний період.
2. Характеристика ключових аспектів фашистського режиму в Італії та причин його популярності у міжвоєнний період.
3. Опис та Оцінка «Нового курсу» Франкліна Рузвельта як спроби подолати наслідки Великої депресії.
4. Аналіз Тегеранської, Ялтинської, Потсдамської конференцій. Аналіз мирних угод Другої світової війни.

Варіант 2.

1. Наслідки Першої світової війни. Мирні угоди.
2. Оцінка політичної дестабілізації Третьої республіки у Франції та її наслідків у міжвоєнний період.
3. Аналіз ідеологічних засад та механізмів утвердження нацизму в Німеччині у 1933–1939 роках.
4. Основні бойові дії та битви (аналіз) під час Другої світової війни.

Модульний контроль 2.

Варіант 1.

1. Глобальні наслідки завершення Другої світової війни: новий геополітичний порядок, поділ світу між наддержавами, трансформація міжнародного права та формування системи колективної безпеки.

2. Порівняльна характеристика соціально-політичних моделей ФРН і НДР: демократичні трансформації на Заході та соціалістичний контроль, планова економіка і роль державної безпеки на Сході.

3. Аналіз та наслідки подій Угорської революції 1956-го року, та «Празької весни» 1968-го року.

4. Еволюція внутрішньої та зовнішньої політики США у 1945–1991 рр.: між демократичними реформами, боротьбою за громадянські права, економічними трансформаціями та глобальним лідерством у контексті Холодної війни.

Варіант 2.

1. Динаміка і трансформація міжнародних відносин у добу Холодної війни: геополітичні стратегії, ідеологічне протистояння та глобальні наслідки конфлікту між США і СРСР.

2. Франція де Голля і постдеголлівська епоха: націоналізм, європеїзація і постколоніальні тіні.

3. Політичні, економічні та соціальні, трансформації в Британії 1960–1980-х рр.: від «класичної» індустрії до Тетчеризму.

4. Вибух протестів і терору в Італії у 1970–1980-х: «свинцеві роки» як симптом глибокої соціальної кризи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Заплановано дві модульні письмові контрольні роботи, який складається із чотирьох теоретичних питань, роботи оцінюються у межах від 1-50 балів. Оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни «Історія та культура країн Західної Європи та Америки новітнього часу» ґрунтується на комплексному підході, що передбачає врахування якості змістового викладу, рівня аналітичності, здійснюється на основі повноти розкриття теми, глибини аналізу історичних подій та явищ, аргументованості

викладу й наявності самостійних висновків. Значну увагу приділяється здатності студента критично осмислювати матеріал, логічно та послідовно викладати думки, а також використовувати фахову історичну термінологію. Враховується також рівень мовної грамотності, дотримання наукового стилю письма та правильне оформлення роботи відповідно до встановлених вимог.

На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи. Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може складати пропущений модульний контроль з предмету.

7. Рекомендований перелік тем рефератів та студентських наукових робіт

1. Джаз як культурне явище міжвоєнної Європи та США
2. Голлівуд і формування американської масової культури в 1930-х
3. Мода у Парижі 1920-х років як форма соціального протесту
4. Сюрреалізм як політична та естетична відповідь на Першу світову
5. Кіно як інструмент пропаганди у фашистській Італії та нацистській Німеччині
6. Французький екзистенціалізм у контексті післявоєнної травми
7. Контркультура 1960-х у США: музика, наркотики, революція
8. Рок-н-рол як символ культурної революції в Західному світі
9. Феміністичний рух другої хвилі в Європі й Америці
10. Бітники, хіпі та панки: культура протесту в США і Великій Британії
11. Політичний театр у нацистській Німеччині: пропаганда як спектакль
12. Мовне питання у Квебеку як виклик канадській єдності
13. Чорні пантери: радикалізація боротьби за права афроамериканців
14. Лівий тероризм у Західній Німеччині: RAF як дзеркало епохи
15. «Тетчеризм» і зміна політичної культури Британії
16. Прагнення автономії Бретані та Корсики у Франції
17. Постколоніальні виклики у відносинах Франції з Алжиром
18. Роль католицької церкви в політиці Італії у XX столітті
19. Холодна війна у свідомості: страхи, уявлення, пропаганда
20. Студентські протести 1968 року у Франції, Італії та ФРН
21. Пам'ять про Першу світову у британському суспільстві міжвоєнного періоду
22. Роль журналістики у формуванні ставлення до Другої світової
23. Візуальна культура війни: плакати, листівки, карикатури
24. Повсякденне життя в окупованій Франції
25. Голод в Нідерландах 1944–1945: менш відома трагедія
26. Жіночі досвіди війни: мобілізація, опір, виживання
27. Сприйняття бомбардування Дрездена у німецькій культурі пам'яті
28. Трансформація образу солдата у кінематографі після 1945 року
29. «Маршалівський план» як інструмент м'якої сили
30. В'єтнамська війна у культурі США: від пісень до кіно
31. Освітні реформи у Західній Європі в післявоєнний період
32. Інтелектуали в часи кризи: роль філософів у XX столітті
33. Культура страху перед атомною загрозою у школах США

34. Радіо як засіб формування суспільної думки у 1930-х
35. Історія повоєнної комп'ютерної культури в США
36. Міф про «Західну цивілізацію» у підручниках історії XX століття
37. «Космічна гонка» як частина культурної боротьби Заходу і Сходу
38. Трансформація університету у 1960-х: автономія, протест, нові програми
39. Мас-медіа і формування політичної свідомості у 1970–1980-х
40. Популяризація науки через телебачення: Британія та США
41. Занепад монархій і формування нових республік у Центральній Європі після 1918 року
42. Культурний вибух у Веймарській республіці: від Баухаузу до кабаре
43. Париж як центр інтелектуального життя Європи у 1920-х роках
44. Роль жінок у міжвоєнному суспільстві: від емансипації до репресій
45. Масова культура в Італії епохи Муссоліні: спорт, кіно, архітектура
46. Криза демократій у Європі між двома війнами: причини й наслідки
47. Велика депресія і її вплив на політичні рухи в Європі
48. Роль інтелігенції в боротьбі з фашизмом і нацизмом
49. Літературні течії 1920–1930-х: модернізм, експресіонізм, дадаїзм
50. Феномен «Загубленого покоління» в США та Європі
51. Становище меншин у Європі у міжвоєнний період
52. Розвиток радіо і його роль у політичній мобілізації
53. Злет і падіння пацифістських рухів у міжвоєнній Європі
54. Культурна дипломатія як інструмент м'якої сили у 1920–1930-х
55. Ар-деко як стиль епохи модернізму: від архітектури до дизайну
56. Феміністичні рухи в Європі між двома світовими війнами
57. Міграція митців та інтелектуалів у зв'язку з політичними репресіями
58. Футуризм і його вплив на політику і культуру Італії
59. Наукові прориви міжвоєнної доби і їхній суспільний резонанс
60. Кіно як дзеркало ідеологічних зрушень міжвоєнної доби
61. Масова імміграція до Великої Британії з Карибського басейну
62. Американське «місто-мрія» і криза субурбії у 1950–1970-х
63. Єврейська діаспора в повоєнній Франції: інтеграція чи ізоляція?
64. Зміна міського ландшафту Лондона після Другої світової
65. Післявоєнна міграція з Італії до США: культурні наслідки
66. Урбаністична критика в культурі: Париж у творчості ситуаціоністів
67. Політика мультикультуралізму у Канаді у 1970–1980-х
68. Питання ромської інтеграції в Західній Європі в XX столітті

69. Міграція сільського населення до індустріальних центрів після 1945 року
70. Екологічні рухи і формування «зеленої» свідомості у ФРН
71. Економічна криза 1929 року і її вплив на країни Західної Європи
72. Політика «Новий курс» у США: соціально-економічні наслідки
73. Маршалівський план і економічне відновлення Європи
74. Еволюція соціальної держави у повоєнній Великій Британії
75. Відбудова Західної Німеччини: економічне диво
76. Роль профспілок у політиці і економіці Франції у XX столітті
77. Розвиток автомобільної промисловості у США та її культурне значення
78. Глобалізація і транснаціональні корпорації у 1980-х роках
79. Енергетична криза 1973 року і її вплив на економіки Заходу
80. Реформи Рейгана та економічний неоконсерватизм у США
81. Міграційна політика і робоча сила у післявоєнній Західній Європі
82. Сталевий і вугільний сектори як основа європейської інтеграції
83. Економічні реформи у Франції після Другої світової війни
84. Формування споживацького суспільства у США і Європі
85. Роль Бреттон-Вудської системи у повоєнному світі
86. Політика жорсткої економії у Великій Британії в 1980-х роках
87. Технологічна революція 1960–1970-х у Західній Європі
88. Еволюція банківської справи в Західній Європі у XX столітті
89. Політика економічної допомоги Третьому світу у 1950–1970-х
90. Західноєвропейська інтеграція як економічний проект: від ЄОВС до ЄЕС

8. Рекомендована література

Джерела

Основна література

1. Стайл Б. План Маршалла. Світанок Холодної війни. Київ, Дух і Літера. 2024. 608 с.
2. Багацький В.В., Кормич Л.І. Культурологія: історія і теорія культури ХХ століття. – Київ, 2004.
3. Газін В.П., Копилов А.О. Новітня історія країн Європи та Америки. 1918-1945. Київ, 2003.
4. Девід Е. Шай. Історія Америки. Київ. Літопис, 2022. 1112 с.
5. Дюррозель Ж. Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / Пер. з франц. Київ, 1995.
6. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки. (1945 – 2002). – Вінниця, 2003.
7. Іваницька О. П. Франкістська Іспанія 1939-1975 рр. Історіографія . – Вінниця, 2006.
8. Історія Центрально-Східної Європи. -Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів/ За ред. Л.Зашкільняка. -Львів: ЛНУ ім.І.Франка, 2001.
9. Історія Канади: від колонії до демократії: лекційний курс. Текст, карти, джерела. – Київ, 2000.
10. Клименко В., Чубур Н. Історія сучасного світу. Київ, Центр учбової літератури. 2024. 92 с.
11. Коломойцев В. Е. 100 днів президента Ф. Д. Рузвельта. Київ, 1997.
12. Коляда І. А. «Новий курс» Ф. Д. Рузвельта і права опозиція (Негативістська опозиція «Новому курсові» та методи її нейтралізації адміністрації Ф. Д. Рузвельта (1932 – 1936 рр.) Київ, 2000.
13. Коппель О. А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. - Київ, 2001.
14. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні / Пер з франц. Париж; Нью – Йорк; Львів, 1993.
15. Кривошея І., Барвінок О. Історія Великої Британії. Київ. КНТ, 2017. 206 с.
16. Мицик Л., Кузьменко Ю. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007). Київ, Академвидав. 2008. 544 с.

17. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1918-1945 рр.) [Текст] підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Віктор Павлюк. Львів: Піраміда, 2010. 281 с.
18. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1945 р. - початок ХХІ ст.) [Текст]: навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Баран З. А. та ін.]; за ред. Михайла Швагуляка; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - 2-ге вид., перероб. і допов. Львів: Тріада плюс, 2015. 705 с.
19. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2013) [Текст]: навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. П. Іваницька; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. Київ: Слово, 2014. 1052 с.
20. Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу. 2-е вид., доп. і переробл. Київ, Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. 944 с.
21. Програма з курсу «Новітня історія країн Європи і Америки». Укладач: доц. Скоблик В.П. – Ужгород: УжНУ, 2005.
22. Роєнко В. Друга світова війна 1939 – 1945 роки. Київ, 1994.
23. Світ у другій половині ХХ - на початку ХХІ ст.: основні тенденції політичного та соціально-економічного розвитку [Текст]: навч. посіб. / Олександр Сич, Андрій Мінаєв; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці: Наші книги, 2010. 199 с.
24. Теодор Дж. Лові. Американська система влади. Повноваження і мета. Київ. Літопис, 2024. 960 с.
25. Яковенко Н.Л. Велика Британія в сучасній системі міжнародних відносин: заявки на європейське лідерство. – Київ , 2003.
26. A 20. századi Egyetemes történet I. Európa. Szerk. Németh István. Budapest: Osiris Kiadó, 2006. 530 old.
27. Andrassy Gyula. Diplomácia és világháború. Budapest: Göncöl-Primusz Kiadó, 1990. 216 old.
28. Az Egyesült Államok története. II. kötet. Budapest: Gondolat Kiadó, 1960. 458 old.
29. Chabod Federico. Olaszország története 1918-1948. Budapest: Gondolat Kiadó, 1967. 263 old.
30. Diószegi István. Két világháború árnyékában. Nemzetközi kapcsolatok története 1919-1939. Budapest: Gondolat Kiadó, 1974. 340 old.
31. Egedy Gergely. Nagy-Britania története a XX. században. Budapest: Aula Kiadó, 1998. 252 old.
32. Franciaország története II. kötet. Budapest: Osiris Kiadó, 2007. 828 old.
33. Gallai Sándor: A skandináv modell története. Nemzeti utak és európai integráció. Budapest: Aula Kiadó, 1998.

34. García, José. Spanyolország a XX. században. Budapest: Kossuth Könyvkiadó, 1973. 430 old.
35. Heinrich August Winkler. Németország története a modern korban II. köt. Budapest: Osiris Kiadó, 2005. 565 old.
36. Németh István. Németország története 1871- 1990. Budapest: Aula Kiadó, 2004.
37. Norman Davies. Európa Története. Budapest: Osiris Kiadó, 2002. 1326 old.
38. Ormos Mária. Franciaország és a keleti biztonság 1931-1936. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1969. 453 old.
39. Salamon Konrád. Világtörténet. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2006. 1324 old.

Допоміжна

1. Вятрович В. Становлення тоталітарних режимів у країнах Центрально-Східної Європи. Український визвольний рух: наук. зб. Львів, 2005. Збірник 4. С. 80-95.
2. Гончар Ю. Б. Вивчення періоду «Нового курсу» Франкліна Д. Рузвельта: сучасний стан, проблеми і дослідницькі перспективи // Всесвітня історія очима українських істориків : конференція, присвячена науковому і педагогічному доробку фундаторів кафедри, професорів М.Ф. Александри та А.Ф. Трубайчука : зб. наук. статей учасників конференції, Київ, 8 грудня 2011 р. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. С. 193–201.
3. Даллек Р. Франклін Делано Рузвельт. Життя політика. / пер. з англ. Я. Войтка К.: КМ-БУКС, 2019. 550 с.
4. Миленко В. Історія президентських виборів у США. Київ. Раціо, 2024. 336 с.
5. Постоловський Р. М. Світ на зламі епох: історія кінця ХІХ - середини ХХ ст.: Навч. посіб. для студ. вузів. Київ, 2000. 240 с.
6. Сич О. Демократичний досвід Веймарської Німеччини (ретроспективний аналіз) // Суспільно-політична історія країн Європи в ХХ столітті. Чернівці: ЧНУ, 2011. С. 151 – 167.
7. Сич О. Підсумки та наслідки Першої світової війни // Перша та друга світові війни в історії людства: Монографія / Наукова редакція д.і.н. проф. С. С. Трояна. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. С. 65 – 80.

8. Сич О. Сполучені Штати Америки в міжвоєнний період (1919 – 1939 рр.): Навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2003. 64 с.
9. Фан Б. Шарль де Голль; [пер. з фр. З. Борисюк]. Київ: Ніка-Центр; Львів: Вид-во Анетти Антоненко, 2020. 183 с.
10. Харченко І.І. Об'єднання Німеччини: соціально-психологічні чинники антитоталітарної революції в НДР // Наукові праці історичного факультету ЗДУ. Вип. Х. Запоріжжя, 2001. С.267 – 275.
11. Шебаніц А. М. Діяльність Ліги Нації у сфері підтримання міжнародного миру та безпеки: історико-правовий аналіз. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія "Право". 2014. Вип. 24. Т. 1. С. 121–124.

Інформаційні ресурси

1. Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua>.
2. <http://istoria.com.ua/>
3. Електронна бібліотека інституту історії України Національної академії наук України.
URL: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe>
4. Електронні версії підручників. URL:
<https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: електронні фахові видання.
URL: www.nbuv.gov.ua
6. Національна парламентська бібліотека України URL:
<http://www.nplu.org/>
7. Офіційний сайт ЦРУ США (статистичні дані, історія і карти по усіх країнах і територіях світу). URL: <http://www.cia.gov>.
8. <http://modernhistory.onu.edu.ua> – сайт кафедри нової та новітньої історії Одеського Національного університету ім. І.І. Мечникова
9. <http://www.hist.msu.ru/ER/Etext/PICT/modern.htm> – збірка історичних джерел з нової та новітньої історії.
10. <http://www.vostlit.info/Texts/Dokumenty/index.phtml?id=2070> – сайт історичних документів.
11. Український гуманітарний огляд - сайт кафедри історії Києво-Могилянської академії
<http://history.ukma.kiev.ua/journals/uho>
12. Схід-Захід: історико-культурологічний збірник
http://keui.wordpress.com/shid_zahid/

13. Часопис та видавництво Критика <http://krytyka.com/>
14. <http://historians.in.ua/> – Сучасні тенденції розвитку історичних досліджень, нові видання, монографії, рецензії, дискусії видатних вчених-істориків

10. Питання до підсумкового контролю

1. Курс «Новітньої історії Європи та Америки», його мета, завдання та проблеми періодизації.
2. Підсумки та наслідки Першої світової війни.
3. Паризька мирна конференція 1919р. Версальський мирний договір.
4. Договори з союзниками Німеччини після Першої світової війни.
5. Проблеми створення та діяльності Ліги націй.
6. Значення домовленостей Вашингтонської конференції 1921-1922 рр.
7. Спроби створення системи колективної безпеки в Європі у міжвоєнний період. Пакт Бріана-Келлога.
8. Наслідки Першої світової війни для В. Британії. Парламентські вибори 1918 р.
9. Консервативні та лейбористські уряди В. Британії в 1920–1930–х рр. XX ст.
10. Криза у вуглевидобувній галузі Великобританії. Загальний страйк 1926 р.
11. Наслідки Першої світової війни для Франції.
12. Суспільно-політичний розвиток Франції 1920-1930-х рр. XX ст.
13. Листопадова революція 1918 р. в Німеччині. Веймарська республіка.
14. Економічна криза 1929-1933 рр. в Німеччині та її вплив на політичну ситуацію.
15. Призначення А. Гітлера канцлером Німеччини. Встановлення нацистської диктатури.
16. Соціально-економічне та політичне становище Італії після Першої світової війни.
17. Встановлення фашистської диктатури Б. Муссоліні.
18. Корпоративна система, як важель регулювання економіки і політичного життя міжвоєнної Італії.
19. Монархічна Іспанія в повоєнний період. Вибори до Кортесів 1923 р.
20. Наслідки революції 1931 р. в Іспанії.
21. Основні напрями діяльності Народного фронту Іспанії.
22. Основні етапи громадянської війни в Іспанії (1936-1939 рр.).
23. Основні складові диктатури Ф. Франко в Іспанії.
24. Шлях нової індустріалізації США після Першої світової війни.
25. США в добу «проспериті».
26. США в період «Великої депресії».
27. «Новий курс» президента Ф. Рузвельта, його зміст і наслідки.
28. Нацизм як ідеологія. (Приципи, характеристика).
29. Фашизм як ідеологія. (Приципи, характеристика).
30. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин: здобутки і прорахунки.
31. Формування вісі Берлін-Рим-Токіо.
32. Радянсько-німецький пакт від 23 серпня 1939 р.

33. Причини, характер та періодизація Другої світової війни.
34. Основні воєнні дії на фронтах у період Другої світової війни у 1939-1945 рр.
35. Створення антигітлерівської коаліції під час Другої світової війни.
36. Основні питання Тегеранської конференції 1943 року.
37. Окупаційний режим у поневолених країнах під час Другої світової війни та рух Опору.
38. Завершення і підсумки Другої світової війни. Ялтинська та Потсдамська конференції «великої трійки».
39. США після Другої світової війни: Внутрішня та зовнішня політика Г. Трумана.
40. Внутрішня та зовнішня політика Д. Ейзенхауера.
41. Демократичні і масові рухи в США в період 1950 – 1960-х рр.
42. Внутрішньо-і зовнішньополітичний курс Д. Кеннеді (1961-1963 рр.).
43. Програма «Великого суспільства» Л. Джонсона і її результати.
44. Американська агресія у В'єтнамі та її наслідки.
45. Економічний розвиток США в період 1960-х р., його особливості.
46. Радянсько-американські відносини в період президентства Р. Ніксона і Д. Форда.
47. Внутрішня політика Р. Ніксона. Уотергейтська справа.
48. Д. Картер - демократична альтернатива політиці республіканців 1977-1981рр.).
49. Політична філософія і програма Р. Рейгана.
50. Рейганоміка і її сутність. Економічна і соціальна політика (1980-1988 рр.).
51. Зовнішньополітичні концепції і курс Р. Рейгана.
52. «Помірований курс» Дж. Буша (старшого) (1989-1993 рр.) в США.
53. Берлінська криза 1948-1949 рр. Розкол Німеччини.
54. Суспільно-політичне та економічне становище НДР в другій половині ХХ століття.
55. Уряд К. Аденауера. Природа німецького «економічного дива».
56. Суспільно-політичний та економічний розвиток ФРН у 60-70-х рр. ХХ ст.
57. «Нова східна політика» В. Бранда в Німеччині.
58. Канцлерство Г. Коля. Об'єднання Німеччини.
59. Наслідки Другої світової війни для Франції. Тимчасовий режим.
60. Особливості політичного розвитку Франції в період Четвертої республіки.
61. Економічний розвиток Франції в період Четвертої республіки. Початок європейської інтеграції.
62. Політична криза 1958 р. у Франції і створення П'ятої республіки.
63. Внутрішня і зовнішня політика Шарля де Голля.

64. Політика урядів Ж. Помпіду і В. Жискар Д'Естена.
65. Франція в період президентства Ф. Міттерана.
66. Соціально-економічний та політичний розвиток Франції в 1970-1990-х роках.
67. Криза і крах франкістського режиму в Іспанії.
68. Демократизація політичної системи в Іспанії після ліквідації режиму Франко. Діяльність уряду Ф. Гонсалеса.
69. Наслідки Другої світової війни для Італії. Проголошення республіки.
70. Передумови та причини італійського «економічного дива» 1950-1960-х років.
71. Політична нестабільність Італії у 1970-х роках та феномен «свинцевих років» (Anni di piombo), зокрема діяльність «Червоних бригад».
72. Європейська інтеграція Італії та вплив міжнародної політики на її внутрішні реформи наприкінці 1980-х – початку 1990-х років.
73. Інтеграційні процеси в Європі в другій половині ХХ ст. Маастрихтські угоди.
74. Політичний та соціально-економічний розвиток В. Британії у 1940-1950-х рр.
75. Головні тенденції внутрішньої та зовнішньої політики Великобританії у 1960-1970-х роках.
76. Внутрішня та зовнішня політика Великобританії за перебування при владі М. Тетчер.
77. Формування нових держав Центральної Європи після Першої світової війни.
78. Включення країн Центральної Європи до радянської сфери впливу після 1945 року.
79. Події 1956 року в Угорщині та їх наслідки для регіону.
80. «Празька весна» 1968 року та реакція СРСР.
81. Крах соціалістичних режимів у Центральній Європі наприкінці 1980-х – початку 1990-х років.
82. Еволюція політичного статусу Канади в міжвоєнний період
83. Соціальні й економічні перетворення у Канаді в післявоєнну добу
84. Розвиток канадської ідентичності та мовне питання у Квебеку в другій половині ХХ ст.
85. Економічна залежність Латинської Америки від США та Європи у міжвоєнний період.
86. Авторитарні режими та політична нестабільність у Латинській Америці в 1920–1930-х рр.
87. Мексиканські соціальні реформи та наслідки революції.
88. Бразильська революція 1930 року та правління Жетуліу Варгаса.

89. Куба, СРСР і США: Карибська криза 1962 року.
90. Демократизація країн Латинської Америки у 1980-х рр. та економічні реформи.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Програмою передбачено іспит, як підсумковий семестровий контроль даної навчальної дисципліни. Підсумковий семестровий контроль здійснюється за результатами модульного контролю та усної відповіді на питання, що входять до екзаменаційних білетів. Білет складається з трьох теоретичних питань. Виконання завдання потребує повної аналітичної та змістовної відповіді. Кожне питання оцінюється від 0 до 50-ти балів. 46-50 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу. 41-45 балів отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу. 31-40 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки. 21-30 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання. 11-20 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми. 0-10 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання. Оцінка виставляється за

100-бальною шкалою, яка переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Система навчання не передбачає обов'язкового семестрового іспиту для всіх студентів. Протягом навчального року у 7-у семестрі студенти складають дві модульні контрольні роботи під час тижнів, вільних від аудиторних занять, їх знання оцінюються у 100-бальній шкалі. Студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані скласти семестровий іспит. Семестрові екзамени можуть також складати студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на заліку здійснюється у 100-бальній шкалі.

Додатки

Додаток 1.

Д. Ллойд-Джордж
(Англія)

Ж. Клемансо
(Франція)

В. Вільсон
(США)

Додаток 2.

**28-го червня 1919 р. Мирна угода з Німеччиною
(Версальський палац)**

Додаток 3.

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ЗМІНИ ТА ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК У ЄВРОПІ (1918-1923 РР.)

Додаток 4.

Засідання Ліги націй

70

Додаток 6.

**32-й Президент США
Франклін Делано Рузвельт**

Додаток 7.

Лідер фашистської партії в Італії Беніто Муссоліні (Дуче)

Додаток 8.

Канцлер Німеччини Адолф Гітлер (Фюрер)

Додаток 9.

**Каудильйо (Вождь) Іспанії
Франсіско Франко**

Додаток 10.

**Пакт Молотова-Риббентропа
(23 серпня 1939)**

В'ячеслав Молотов

Йоахім фон Ріббентроп

Додаток 11.

ПОЧАТОК ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙН

Додаток 12.

**Ялтинська конференція
(4-11 лютого 1945 р.)**

**Вінстон Черчилль
(Англія)**

**Франклін Д. Рузвельт
(США)**

**Йосип Сталін
(СРСР)**

Додаток 13.

**Підписання акту капітуляції
8 травня 1945 р.**

генерала-фельдмаршала Німеччини Вільгельма Кайтеля

Додаток 14.

ПОЧАТОК ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ

Додаток 15.

Створення Північноатлантичного військового альянсу НАТО (4 квітня 1949)

Додаток 16.

Створення Варшавського договору (14 травня 1955)

Додаток 17.

Карибська криза 16-29 жовтня 1962

Додаток 18.

**Президент республіки Куба
Фідель Кастро**

Додаток 19.

Революція в Угорщині 23 жовтня 1956 р.

Додаток 20.
Берлінська криза 9 листопада 1961 р.
(будування берлінської стіни)

Додаток 21.
«Празька весна» 5 січня-21 серпня 1968 р.

Додаток 22.

**Президент п'ятої республіки Франції
Шарль Де Голл**

Додаток 23.

**35-й Президент США
Джон Ф. Кеннеді**

Додаток 24.

**37-й Президент США
Річард Ніксон**

Кінець в'єтнамській війні 1975р.

"All the News
That's Fit to Print"

The New York Times

LATE CITY EDITION
Weather: Rain late today, tonight
becoming light snow early tomorrow.
Temp. range: today 40-45; Saturday
40-44. Full U.S. report on Page 59.

SECTION ONE

VOL. CXXII . No. 42,008

© 1973 The New York Times Company

NEW YORK, SUNDAY, JANUARY 28, 1973

The Times is published daily except on Sundays and public holidays. It is printed on acid-free paper.

50 CENTS

VIETNAM PEACE PACTS SIGNED; AMERICA'S LONGEST WAR HALTS

Nation Ends Draft, Turns to Volunteers

Change Is Ordered Six Months Early—
Youths Must Still Register

By DAVID E. ROSENBAUM
Special to The New York Times

WASHINGTON, Jan. 27—The draft when they turn 18, defense Secretary Melvin R. Laird and young men will still be announced today that the military draft had ended.

As a result of the announcement, men born in 1953 and afterward will not be subject to conscription, and men born before 1953 but not yet drafted will have no further liability to meet future emergencies.

A spokesman for the Selective Service System said that men who had refused to report for induction would still be subject to criminal prosecution. But, he said, men with induction postponements that were due to expire before June 30 will not be drafted.

"We will draft nobody," the spokesman said.

Mr. Laird's single qualification about ending the draft applied to doctors and dentists. The Nixon Administration has asked Congress to approve sizeable bonuses for doctors and dentists in an effort to attract enough volunteers in those professions.

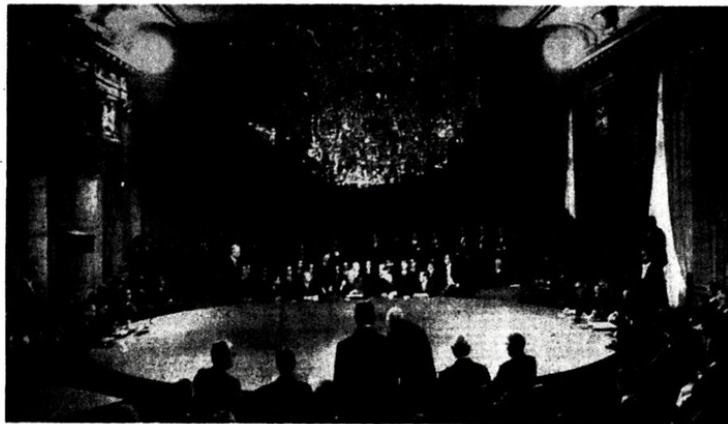
The House of Representatives passed such legislation last year, and Mr. Laird said in his message today: "I am particularly hopeful that the Senate will promptly follow the lead of the House and enact legislation giving added incentives for service from members of the health professions."

But, in a message to senior defense officials that was made public today, Mr. Laird said: "With the signing of the peace agreement in Paris today, and after receiving a report

Hopes Senate Will Act

the draft when they turn 18, defense Secretary Melvin R. Laird and young men will still be announced today that the military draft had ended.

As a result of the announcement, men born in 1953 and afterward will not be subject to conscription, and men born before 1953 but not yet drafted will have no further liability to meet future emergencies.

In the morning ceremony at the Hotel Majestic in Paris were, from the left, the Vietcong, North Vietnamese, South Vietnamese and U.S. delegations

Signing, from left, William P. Rogers for U.S., Nguyen Duy Trinh for Hanoi, Mrs. Nguyen Thi Binh for the Vietcong, Tran Van Lam for Saigon

CEREMONIES COOL

Two Sessions in Paris
Formally Conclude
the Agreement

By FLORA LEWIS
Special to The New York Times

PARIS, Jan. 27—The Vietnam cease-fire agreement was signed here today in eerie silence, without a word or a gesture to express the world's relief that the years of war were officially ending.

The accord was effective at 7 P.M. Eastern standard time. Secretary of State William P. Rogers wrote his name 62 times on the documents providing after 12 years—a settlement of the longest, most divisive foreign war in America's history.

The official title of the text was "Agreement on Ending the War and Restoring Peace in Vietnam." But the cold, almost gloomy atmosphere at two separate signing ceremonies reflected the uncertainties of whether peace is now assured.

The conflict, which has raged in one way or another for over a quarter of a century, had been inconclusive, without clear victory or defeat for either side.

Involvement Gradually Grew
After a gradually increasing involvement that began even before France left Indochina in 1954, the United States entered into a full-scale combat role in 1965. The United States considers Jan. 1, 1961, as the war's starting date and casualties are counted from then.

By 1968, when the build-up was stopped and then reversed, there were 529,000 Americans

Додаток 26.

**40-й Президент США
Рональд Рейган**

Додаток 27.

Кінець Холодної війни

Падіння берлінської стіни

9 листопада 1989 р.

Додаток 28.

**Прем'єр міністр Великобританії
Маргарет Тетчер**

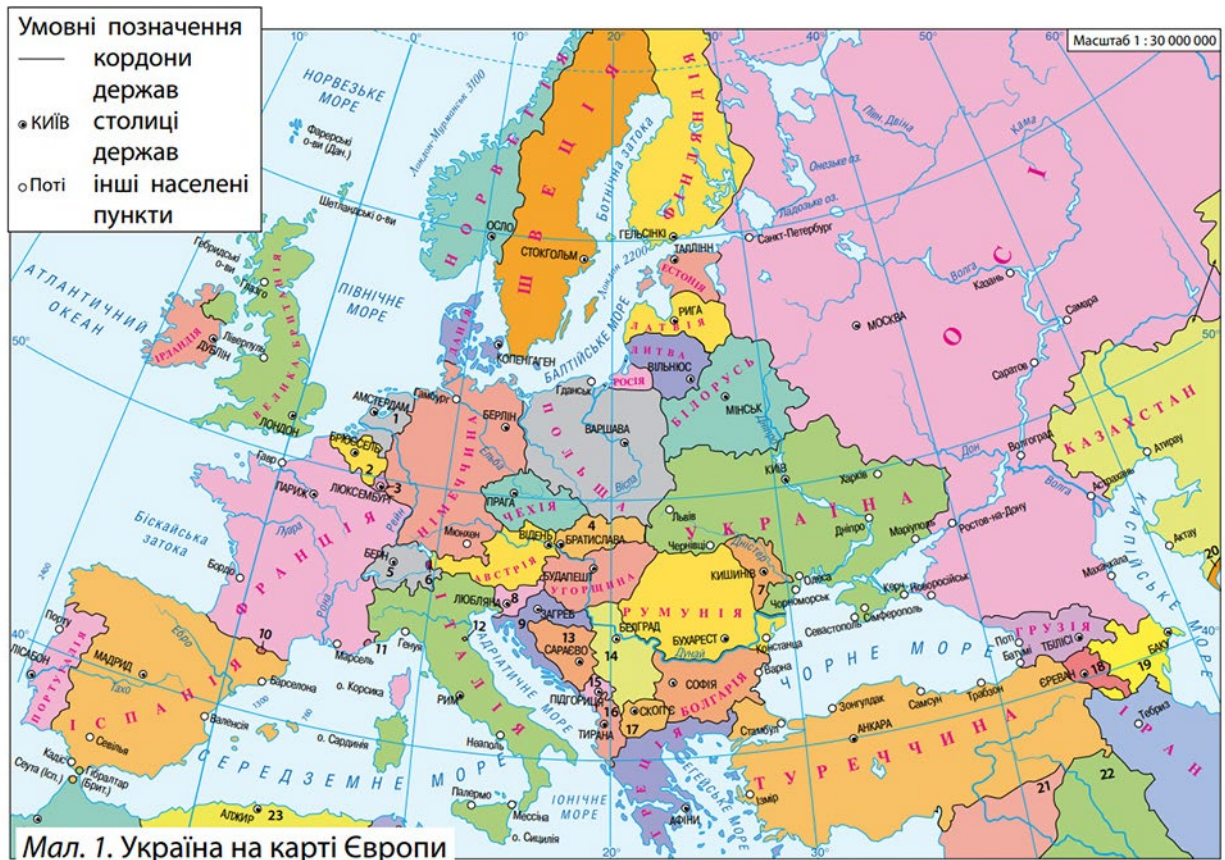
Додаток 29.

**Федеральний канцлер Німеччини
Гельмут Коль**

Додаток 30.

СУЧАСНА ПОЛІТИЧНА КАРТА СВІТУ

Цифрами на карті позначені:

1 Нідерланди	6 Ліхтенштейн	11 Монако	15 Чорногорія	19 Азербайджан
2 Бельгія	7 Молдова	12 Сан-Марино	16 Албанія	20 Туркменістан
3 Люксембург	8 Словенія	13 Боснія і Герцеговина	17 Північна Македонія	21 Сирія
4 Словаччина	9 Хорватія	14 Сербія	18 Вірменія	22 Ірак
5 Швейцарія	10 Андорра			23 Алжир

Додаток 31.

**21-й Президент Франції
Франсуа Міттеран**

Додаток 32.

**41-й Президент США
Джордж Герберт Буш**

**Мапа операції
«Буря в пустелі»
1991 р.**

